

אקלים וסביבה Environment

קבוצת מזרחי-טפחות רואה חשיבות רבה בניהול ההיבטים הסביבתיים הנוגעים לפעילותה ובכללם היערכות לשינויי האקלים וקידום יוזמות סביבתיות. פעילות הקבוצה בתחום האקלים והסביבה נעשית באמצעות צריכת משאבים אחראית וניהול הביצועים הסביבתיים, ניהול הזדמנויות וסיכוני אקלים וסביבה ותמיכה בלקוחות במעבר לכלכלה דלת פחמן כדוגמת קידום ומימון אשראי סביבתי.

ממשל תאגידי וניהול היבטי אקלים וסביבה

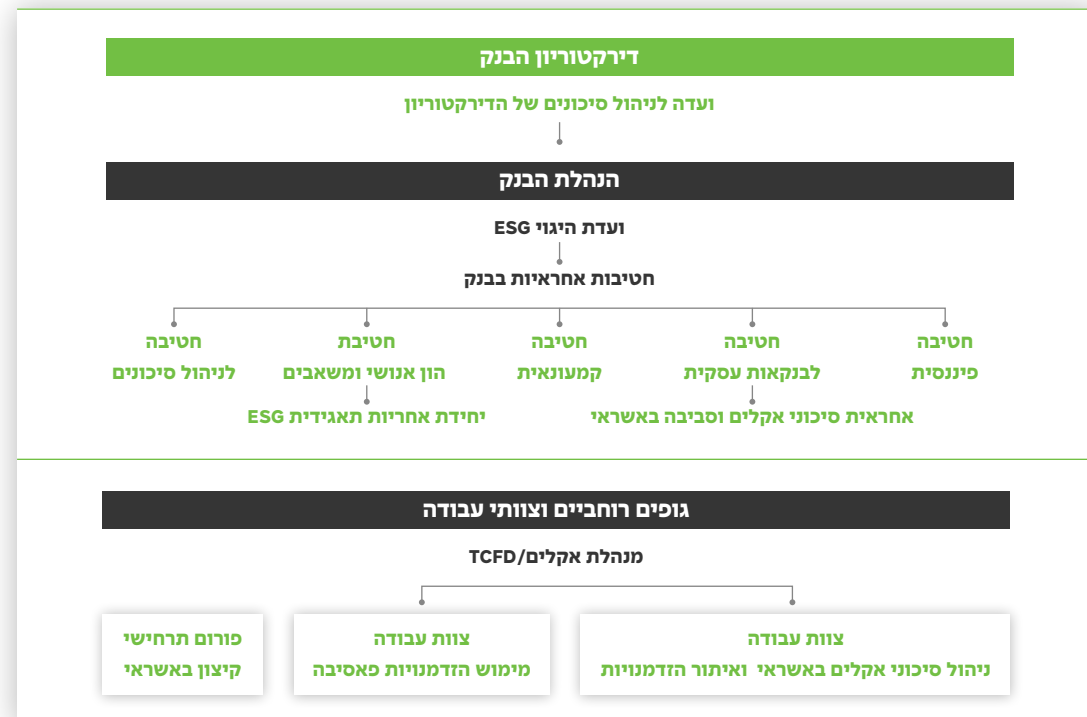
בשנים האחרונות גוברת המודעות הגלובלית להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על המערכות האקולוגיות, החברה והמערכת הפיננסית העולמית. בשנים הבאות צפויות השפעות אלו להימשך, להתעצם ולהיות אתגר מרכזי למדינות העולם. קבוצת מזרחי-טפחות רואה חשיבות רבה בהיערכות להשפעות אלה ולמשמעויות הנובעות מהן ואף שואפת לצמצם את ההשפעות הסביבתיות השליליות שלה.

הקבוצה פועלת במקצועיות ובאחריות כדי להרחיב את היערכותה לסיכונים העלולים לנבוע משינויי האקלים. זאת בהתאם לדרישות הרגולטור בארץ ובהתבסס על פרקטיקות גלובליות מקובלות, בד בבד עם היערכות לביצוע התאמות נדרשות במגזרי פעילותה השונים לטובת כלל מחזיקי העניין ויצבות המשק הישראלי. נוסף לכך, הקבוצה פועלת בשנים האחרונות בדרכים מגוונות כדי לצמצם את השפעותיה הסביבתיות, הן כמוסד פיננסי המממן גופים ופרויקטים שונים, והן כגוף עסקי העושה שימוש במשאבים לצורך פעילותו.

בשנת 2023 פרסם הבנק את דוח האקלים (TCFD) הראשון שלו, העוסק בהיערכותו לניהול סיכונים והזדמנויות הנובעים משינויי האקלים, באופן נרחב ומקיף. דוח זה היה אבן דרך משמעותית בהיערכות של הבנק להטמעת היבטי האקלים בכלל הפעילות. הבנק מדווח לציבור על התקדמות הטמעת היבטי האקלים, פעולות וביצועים בתחום, במסגרת דוח ה-ESG (Environmental, Social and Governance) המאוחד של הבנק.

תחומי אקלים וסביבה מנוהלים בבנק כחלק מתחום ה-ESG. ככאלה, הם נמצאים באחריות משותפת של מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים (שהיא מנהלת סיכונים ה-ESG בבנק) והחטיבות האחרות של הבנק המובילות את ניהול היבטי האקלים במגוון תחומים, כל חטיבה לפי עיסוקה ובפיקוחו של הדירקטוריון. במסגרת זו גיבש הבנק מבנה ממשל תאגידי לניהול ולפיקוח על היבטי אקלים וסביבה. מבנה זה כולל הסדרה של חלוקת הסמכויות ותחומי האחריות, לצד הטמעה של ניהול היבטי אקלים וסביבה בפעילות העסקית בהתאם למדיניות שקבע הבנק.

הגופים המרכזיים האחראים לניהול היבטי האקלים בבנק

פיקוח הדירקטוריון, ההנהלה וחטיבות הבנק על תחומי אקלים וסביבה

מליאה וועדות הדירקטוריון

הדירקטוריון נושא באחריות לעסקי הבנק ולאיתנותו הפיננסית. מעורבותו בתחום האקלים באה לידי ביטוי במסגרת הפעילות השוטפת של מליאת הדירקטוריון ובוועדותיו. הדירקטוריון אחראי להתוות ולאשר את עקרונות המדיניות לניהול סיכוני ESG, ובכללם סיכוני אקלים וסביבה, וכן לוודא כי עקרונות אלה מיושמים בפועל ותומכים באסטרטגיה העסקית של הבנק. הדירקטוריון מקבל דיווחים שוטפים על היערכות הבנק לשינויי האקלים ולהיבטים סביבתיים נוספים באמצעות הנהלת הבנק ומומחי תוכן. נוסף על כך, הדירקטוריון מקיים דיון שנתי בנושאי סיכוני האקלים וסיכונים סביבתיים. בשנת 2024 נערכו מספר דיונים בוועדה לניהול סיכונים ובמליאת הדירקטוריון בנושא אקלים וסביבה שכללו עדכון על התקדמות הבנק בהיערכות להטמעת היבטי האקלים והסביבה בפעילותו.

הוועדה לניהול סיכונים

הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון דנה במדיניות הבנק לניהול סיכוני ESG ומאשרת אותה. בוועדה זו דנים בהיבטי סיכוני ESG ובמדיניות לניהול ובקרת הסיכונים בבנק, ובכללם באסטרטגיית הסיכון הכוללת ובתאבון הסיכון, וכן הוועדה אחראית לגיבוש המלצות לדירקטוריון הבנק בנושא. כחלק מעבודתה, הוועדה מפקחת על הטמעת היבטי האקלים במסגרות ניהול הסיכונים בבנק. סטטוס ניהול סיכוני ESG, ובכללם סיכוני האקלים והיבטים סביבתיים נוספים, מדווח בתדירות שנתית במליאת הדירקטוריון. בשנת 2024 הוצג סטטוס הטיפול בהיבטי אקלים כחלק מסטטוס הטיפול בהיבטי ESG, וכן נדון ואושר מסמך המדיניות לניהול סיכוני ESG של הבנק. כמו כן, הוועדה דנה בתרחיש קיצון אקלימי שבוצע בחטיבה לניהול סיכונים.

הנהלת הבנק

תחום ה-ESG, ובתוכו תחומי אקלים וסביבה, הוא נושא חוצה ארגון. כלל חטיבות הבנק עוסקות בנושאים אלה במסגרת עבודתם השוטפת, היות שתחומי אקלים וסביבה משפיעים על מגוון היבטים ופעילויות בבנק. לכן ניהולו אינו מרוכז במקום אחד, אלא מאופיין בניהול חוצה חטיבות ודרגים ובמעורבות של כלל חברי ההנהלה. על מנת ליישם את תהליכי העבודה הנדרשים לניהול סיכוני האקלים, מימוש הזדמנויות האקלים וניהול היבטים סביבתיים אחרים, מתקיימים ממשקי עבודה משמעותיים להטמעת הנושא בפעילות השוטפת בכלל חטיבות הבנק. בפרט, כל אחד ממנהלי הסיכונים בבנק בוחן באופן עצמאי, ובשיתוף מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים, כיצד נכון לשלב את סיכוני האקלים במסגרת ניהול הסיכון שבאחריותו ולהטמיע את פרקטיקות ניהול הסיכון הרצויות בתהליכי העבודה המתאימים, בהתאם לרמת המהותיות שלו.

ועדת היגוי ESG

מעורבות ההנהלה בנושא סיכוני האקלים וכן ניהול סיכונים סביבתיים נוספים מיושמים באמצעות ועדת היגוי רבעונית, בראשות מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים. בוועדה חברים מנהלי החטיבות הרלוונטיות לתחום, לצד מנהלי יחידות בבנק המעורבים בקידום תחום ה-ESG. תפקיד הוועדה הוא הובלת מדיניות,

פעילות, בקרה ודיווח במסגרת קידום תחום ה-ESG בכל פעילות הבנק. הוועדה מדווחת להנהלת הבנק על התקדמות ושיפור בביצועי ESG, ובכללם ביצועים סביבתיים. סמכויותיה ותחומי אחריותה של ועדה זו כוללים גם תכלול והובלת התהליכים הנדרשים להיערכות לשינויי האקלים. הוועדה אחראית לגיבוש אסטרטגיית הבנק להתמודדות עם שינויי האקלים וניצול ההזדמנויות העולות מהם, בחינה וגיבוש של מנגנוני ניהול הסיכון, עדכון מסמכי המדיניות בהיבטי ESG, בחינה של המוצרים המוצעים בבנק לצורך רתימת ההזדמנויות ופיקוח על תהליכי הדיווח השוטפים.

אחריות חטיבות הבנק

חטיבת הון אנושי ומשאבים

תכלול וריכוז כלל המאמצים בבנק מזרחי-טפחות בנוגע לקידום היבטי אקלים וסביבה, לרבות יישום הרגולציה החלה על הבנק בנושא, הם באחריות מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים.¹ מנהלת החטיבה אחראית לדיווח על אודות התפתחות הנושא בבנק – היא מדווחת להנהלת הבנק בתדירות רבעונית, ולוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ולמליאת הדירקטוריון בתדירות שנתית. לצד זאת, בהתאם לצרכים העולים מעת לעת, מנהלת החטיבה מוסרת דיווחים שוטפים למנכ"ל הבנק בדבר סטטוס התהליכים המיושמים בבנק והיערכותו.

יחידת ה-ESG

יחידת ה-ESG בבנק פועלת להטמעת ויישום היבטי אקלים וסביבה בתהליכי העבודה והניהול. הובלת התחום מתבצעת על ידי ראש צוות אחריות תאגידית, בשיתוף פעולה מלא עם היחידות העסקיות והתפעוליות, בהתאם לתחומי פעילותן. בנוסף, מתקיימים ממשקי עבודה שוטפים עם נציגים ייעודיים המשמשים שותפים לתהליכי בקרה, דיווח, יישום והטמעה של נושאי ESG בבנק.

היחידה, הפועלת במסגרת אגף מובילות ארגונית בחטיבת הון אנושי ומשאבים, אמונה על גיבוש ויישום אסטרטגיית ה-ESG של הבנק. תפקידה כולל תכלול והטמעת היבטים סביבתיים וחברתיים ברמה רוחבית, לצד ניהול תהליכי הדיווח הפנימי והחיצוני בהתאם לפרקטיקות הגלובליות המקובלות. כמו כן, היחידה מרכזת את המאמצים לזיהוי ומימוש הזדמנויות ESG, לרבות בתחום האקלים והסביבה, וכן להטמעת סיכונים אלה בתהליכי ניהול הסיכונים הרלוונטיים. בנוסף, יחידת ה-ESG מובילה את מערך ההכשרות בנושאי אקלים וסביבה לכלל חטיבות הבנק ואמונה על גיבוש הדיווחים החיצוניים בנושא ניהול סיכוני האקלים, לרבות במסגרת דוח ה-ESG השנתי ודוח ה-TCFD.

החטיבה לבנקאות עסקית

האשראי, תחום הפעילות המרכזי בבנק, הוא התחום הבנקאי המרכזי המושפע מתחומי אקלים וסביבה ואף משפיע עליהם. החטיבה לבנקאות עסקית אחראית לניהול כלל סיכוני האשראי בבנק, והיא מובילה את הגיבוש וההטמעה של היבטי האקלים בכלל פעילות האשראי הרלוונטיות בבנק (עסקים גדולים, עסקים קטנים ובינוניים ומשכנתאות) – הן בצד הסיכון והן בצד ההזדמנויות. החטיבה פועלת לממש את אחריותה זו באמצעות צוות עבודה ייעודי בנושא אקלים באשראי (ראו פירוט להלן). נוסף לכך, החטיבה אמונה על ניהול הסיכונים הסביבתיים בסיכון האשראי.

1. כחלק מאחריותה כמנהלת סיכוני ה-ESG בבנק.

בתחום האשראי העסקי, החטיבה מצויה בשלבים מתקדמים של הטמעת מתודולוגיה לזיהוי והערכה של גורמי הסיכון האקלימיים העלולים להשפיע על סיכון האשראי של הבנק או של לווה עסקי ספציפי. החטיבה אחראית להמשיך ולפתח את המתודולוגיה בהתאם להתפתחות הסיכון וכלי הניהול שלו. מתודולוגיה זו היא הרחבה לתהליכים הקיימים לניהול הסיכונים הסביבתיים בהיבטי האשראי העסקי. לצורך גיבוש המתודולוגיה, הרחבת היכולות ומתן מענה איכותי לצורכי הדיווח והעמידה ברגולציה, החטיבה מבצעת תהליכים חשובים ומאתגרים של איסוף, ריכוז וניתוח נתונים, גיבוש כלי מיפוי גאוגרפיים עבור בטוחות ופעילות מול הגורמים המקצועיים בטיוב הכלים המתודולוגיים.

לאור החשיבות שהבנק מעניק לפיתוח מומחיות בתחום האקלים והסביבה ולצורך הניטור והמעקב אחר התפתחות הסיכון וניהולו, נוסד בשנת 2024 תפקיד ייעודי בחטיבה לבנקאות עסקית, אשר אחראי על מעקב, מדידה ואיגום מידע בתחום זה. אחראית סיכונים אשראי אקלים וסביבה משמשת גורם ידע מקצועי בקו הראשון של סיכון האשראי בבנק לתחום האקלים, ואליו יכולים לפנות אנשי מקצוע הנדרשים לנושא בתהליכי קבלת החלטות. מינוי גורם פנימי בבנק האמון על הנושא מעמיק את היכולת של הבנק להטמיע את היבטי האקלים בליבת העשייה שלו באופן התומך בפיתוח עסקי וקשריו עם הלקוחות.

במקביל, החטיבה מובילה את המאמצים בכלל הבנק לזיהוי ולבחירת הזדמנויות אקלים. היא אחראית להובלת פיתוח מוצרי אשראי ירוקים וחדשניים ולהרחבת היקף האשראי הירוק שהבנק מעמיד. החטיבה אחראית לעדכון מדיניות האשראי בהתאם למנגנוני ניהול הסיכונים וההזדמנויות שגובשו בתחום האקלים.

החטיבה הקמעונאית

החטיבה הקמעונאית אחראית להטמעת היבטי האקלים בפעילות החטיבה, הכוללת היבטים מגוונים של הזדמנויות וסיכונים אשראי (בשיתוף החטיבה לבנקאות עסקית) וכן מוצרי פאסיבה מגוונים. כחלק מהיערכות הבנק להטמעת היבטי אקלים בפעילותו, החלה בשנת 2024 הטמעת סיכונים אקלים בפעילות החטיבה הקמעונאית בהובלה מקצועית של החטיבה העסקית ובשיתוף אנשי המקצוע מהיחידות בחטיבה הקמעונאית (ובפרט מערך המשכנתאות והמערך המסחרי). במסגרת אחריות החטיבה הקמעונאית למוצרי פאסיבה יש לחטיבה צוות עבודה בנושא מימוש הזדמנויות פאסיבה. נוסף על כך, החטיבה שותפה להטמעת היבטי האקלים על ידי שותפות בפורומים ובצוותי העבודה שהוקמו לשם כך.

החטיבה הפיננסית

החטיבה הפיננסית נושאת באחריות להטמעת היבטי האקלים בפעילות החטיבה, הן בניהול הסיכונים הנמצאים בניהולה, סיכון השוק וסיכון הנזילות, והן במימוש הזדמנויות הנמצאות תחת ניהולה. אנשי המקצוע בחטיבה פועלים על מנת ליצור מנגנונים להערכה וניהול של היבטי אקלים בסיכון ההשקעות בתיק הנוסטרו ובהשקעות הריאליות של הבנק וכן פועלים לגבש מנגנוני הערכה וניהול של היבטי אקלים בסיכון הנזילות. אנשי החטיבה משתתפים במאמצי הבנק לפיתוח הצעות ערך ללקוחות הבנק בתחום מוצרי הפאסיבה ואף מובילים אותם. כחלק מתחומי אחריותה, גורמי המקצוע הרלוונטיים משתתפים בוועדות ההיגוי ובצוותי העבודה שהוקמו בבנק לקידום נושאים אלה.

החטיבה לניהול סיכונים

החטיבה לניהול סיכונים משמשת קו הגנה שני לניהול סיכונים אקלים וסיכונים סביבתיים. במסגרת אחריות זו, החטיבה אחראית לבחון ולאתגר את מסמך המדיניות לניהול סיכונים ESG של הבנק, ובפרט בהיבטי

סיכונים אקלים וסביבה. כמו כן, החטיבה אחראית לפיתוח ויישום תרחישי קיצון בהיבטים סביבתיים (לרבות תרחישי אקלים). החטיבה לניהול סיכונים אחראית לקביעה ושילוב של תהליכי ניהול סיכונים האקלים והסביבה במסגרת הערכת הסיכונים הכוללת והתאמתם למסגרת ניהול הסיכונים.

ועדות היגוי ומנהלות

בראשית שנת 2023 הוקמו פורומים רוחביים לצורך תכלול, הובלה וניהול של היבטי אקלים. מטרות פורומים אלו הן תיאום בין הגורמים בבנק לצורך קידום התחום, קבלת החלטות ואישור הפעולות הנדרשות.

מנהלת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 345¹

לצורך ניהול שוטף של הטמעת היבטי האקלים והיערכות רב-שנתית ליישום נב"ת 345 הוקמה מנהלת ייעודית, בראשות מנהלת חטיבת הון אנושי ומשאבים ובהשתתפות מנהלים ונציגים מחטיבות אלו: הון אנושי ומשאבים, ניהול סיכונים, משפטית, בנקאות עסקית, קמעונאית ופיננסית. המנהלת אחראית לגבש המלצות להנהלת הבנק בנוגע למדיניות ניהול סיכונים האקלים וניצול ההזדמנויות.

המנהלת פועלת בשתי זרועות יישומיות מרכזיות: צוות ניהול סיכונים אקלים באשראי ופיתוח הזדמנויות וצוות מימוש הזדמנויות פאסיבה.

בשנת 2024 התכנסה המנהלת בפורום מלא ארבע פעמים לצורך סקירה ואישור הפעילות של צוותי העבודה, סקירה של חומרים מקצועיים וקבלת החלטות על כיווני פעולה נדרשים לצורך קידום התחום בבנק ווידוא יישום של הרגולציה. נוסף לכך, נערכו פגישות ממוקדת בפורומים מצומצמים בהתאם לצורך.

צוות עבודה – ניהול סיכונים באשראי ופיתוח הזדמנויות

צוות העבודה – בראשות סגן מנהל החטיבה לבנקאות עסקית ובהשתתפות נציגי החטיבה הקמעונאית, חטיבת הון אנושי ומשאבים, חטיבת מידע ודיווח כספי והחטיבה לניהול סיכונים – הוקם לטובת היערכות הבנק להכללת סיכונים אקלים בתהליכים ומתודולוגיות של חיתום האשראי בבנק, וכן לאיתור ומימוש הזדמנויות אקלים באמצעות מוצרי מימון ירוק חדשניים. הצוות מגבש המלצות לעדכון מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק בתחומי האקלים וליצירת המנגנונים הנדרשים לצורך הטמעת המדיניות העדכנית. מנגנונים אלה כוללים בין היתר את המנגנונים לזיהוי, סיווג והערכה כוללת של הסיכונים, כמו גם כלי הערכת סיכונים עבור עסקאות אשראי בודדות. גם בשנת 2024 התכנס הצוות בתדירות דו-שבועית.

צוות עבודה – מימוש הזדמנויות פאסיבה

צוות העבודה בראשות מנהל סקטור נכסי לקוחות וייעוץ, ובהשתתפות נציגי החטיבה הפיננסית, החטיבה העסקית ומחלקות שונות מתחום הייעוץ וההשקעות והחטיבה לניהול סיכונים, הוקם על מנת לבחון ולגבש תוכניות עבודה למימוש הזדמנויות אקלים בתחומים עסקיים שאינם אשראי. צוות העבודה התכנס בשנת 2024 מספר פעמים, בחן הזדמנויות במוצרי הפאסיבה ופעל לקידום פיתוח של מוצרים פיננסיים אקלימיים, כגון מוצרי השקעות ופיקדונות, לצד הטמעת מידע רלוונטי במערכות הייעוץ והאנליזה ושילוב שיקולים אלה בייעוץ השקעות ללקוחות.

1. נב"ת 345 הוא הוראת הרגולציה החשובה ביותר בתחום האקלים עבור בנקים בישראל, אשר עוסק בהנחיות לניהול סיכונים פיננסיים הקשורים לשינויי אקלים.

אסטרטגיית אקלים וסביבה

פורום תרחישי קיצון באשראי

פורום בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים שדן גם בתרחישי קיצון אקלימיים. בפורום מוצגים מתווה תוצאות תרחישי קיצון הנובעים מהתממשות סיכונים האקלים, בהיבטי סיכונים האשראי.

הוועדה להתייעלות אנרגטית

מתוקף אופי פעילותו של הבנק בבנייני משרדים, צריכת האנרגיה היא גורם ההשפעה האקלימי הישיר הגדול ביותר של הבנק. עם זאת, תחום זה מייצג גם את אחת ההזדמנויות המרכזיות להתייעלות תפעולית. הבנק מודד ומנהל תחום זה באופן שוטף ונוקט מגוון מהלכים לשיפור היעילות האנרגטית. המאמץ המרכזי בשנים האחרונות מתמקד בהקמת מבנה מטה הבנק החדש בלוד, אשר מתוכנן ונבנה בהתאם לתקן הבנייה הירוקה המתקדם LEED. נוסף לכך, הבנק מקדם יוזמות נוספות במתקניו, כמו החלפת מערכות מיושנות ועתירות אנרגיה למערכות מתקדמות בעלות ניצול אנרגטי יעיל. נושא ההתייעלות האנרגטית מנוהל בבנק על ידי הוועדה להתייעלות אנרגטית, בראשות מנהל נכסים, בינוי ואחזקה. הוועדה, המורכבת מאנשי מקצוע מאגף הלוגיסטיקה ויועצים מקצועיים קבועים, מתכנסת אחת לרבעון ותפקידה לבחון רעיונות ואפשרויות התייעלות.

אסטרטגיית אקלים וסביבה

בנק מזרחי-טפחות נערך לשינויי האקלים והשלכותיהם ופועל לסייע ללקוחותיו בהתמודדות עם ההתאמות האפשריות שיידרשו.

ניהול היבטי האקלים כולל שלושה נדבכים, הנותנים מענה רחב להשפעות שינויי האקלים על הבנק ולקוחותיו:

תמיכה בלקוחות במעבר לכלכלה דלת פחמן

מתוך הבנה של מעמדו הייחודי של הבנק בכלכלה הישראלית ושל האתגרים הכרוכים בהתמודדות עם שינויי האקלים, הבנק פועל לפתח מוצרים פיננסיים מתקדמים המאפשרים ללקוחותיו, ובכך למשק הישראלי, לנתב משאבים פיננסיים לטובת צמצום פליטות של גזי חממה. מטרתם של מוצרים אלה היא לתרום הן למאבק הגלובלי בשינויי האקלים והן למוכנות העסקית של לקוחות הבנק לעתיד דל פחמן.

ניהול אחראי של סיכונים אקלים וסביבה

שינויי האקלים יוצרים גורמי סיכון מגוונים למשק, אשר מתפתחים באופן הדרגתי. הבנק נדרש להתאים את מסגרות ניהול הסיכונים הקיימות שלו לאופי הסיכונים החדשים. הבנק פועל להטמיע מנגנוני ניהול סיכונים מקיפים ומעמיקים, שיאפשרו לו להמשיך ולספק את שירותיו באופן מיטבי ובהתאם לתאבון הסיכון שלו, בד בבד עם שימת לב מעמיקה לצורכי הלקוחות ולבשלותם בעת הנוכחית.

אחריות כלפי הסביבה

הבנק שואף לצמצם את השפעותיו הישירות על האקלים והסביבה, להיערך בפעילותו להשפעות אפשריות של שינויי האקלים ולהבטיח רציפות תפעולית ומוכנות להתמודדות עם אתגרים אקלימיים אפשריים. מתוך כך, הבנק שואף לצמצם את טביעת הרגל הפחמנית התפעולית שלו, לשפר את מדדי היעילות האנרגטית ולצמצם צריכת משאבים.

תמיכה בלקוחות במעבר לכלכלה דלת פחמן

יעדים אסטרטגיים בתחום האקלים והסביבה

כחלק ממחויבותו של הבנק לניהול היבטי האקלים והסביבה בצורה סדורה ומקצועית, הציב הבנק יעדים ארוכי טווח בתחום זה. יעדים אלה עומדים בהלימה לאסטרטגיה של הבנק לניהול היבטי האקלים והסביבה ומאפשרים לבנק ליצור תהליכי עבודה מסודרים ומבוססי נתונים. היעדים מתייחסים הן להיבטי ניצול הזדמנויות והן להיבטי ניהול הסיכונים. פרק זה כולל מדדים המשמשים את הבנק במעקב אחר ניהול היבטי האקלים: מדידת החשיפה לסיכון בתיק העסקי ומדידת המדרך הפחמני המלא של הבנק, כולל הפליטות הממומנות שלו. וכן כלולים בפרק מדדים המשמשים את הבנק למעקב וניהול אחר היבטים סביבתיים כמו צריכת המים, היקף ייצור הפסולת וצריכת האנרגיה של קבוצת מזרחי-טפחות.

רכיב ליבה אסטרטגי	יעדים לשנת 2030	סטטוס התקדמות – ביצוע בשנת 2023	סטטוס התקדמות – ביצוע בשנת 2024
אחריות כלפי הסביבה	צמצום המדרך הפחמני התפעולי ועצמות הפליטות ב-40% עד שנת 2030, לעומת שנת 2020 (שנת הבסיס).	צמצום של 8.9% בסך המדרך הפחמני וצמצום של 8% בעצמות המדרך הפחמני למ"ר (Location based), לעומת שנת 2020.	צמצום של 14.2% בסך המדרך הפחמני וצמצום של 13.3% בעצמות המדרך הפחמני למ"ר (Location based), לעומת שנת 2020.
תמיכה בלקוחות במעבר לכלכלה דלת פחמן	יתרת המימון וההשקעות בפרויקטים המקדמים סביבה ירוקה תהיה כ-10 מיליארד ש"ח.	6.7 מיליארד ש"ח, שהם עלייה של 52% לעומת שנה קודמת בהיקף האשראי הירוק.	7.7 מיליארד ש"ח, שהם עלייה של כ-15% לעומת שנה קודמת בהיקף האשראי הירוק.
	הבנק ישקיע משאבים ויפתח מוצרים פיננסיים ירוקים, שיקדמו פרויקטים ירוקים וסביבתיים.	בשנת 2023 הוקם המסלול החדש "אנרגייה מקיימת", במסגרת הקרן להלוואות בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים. המסלול הוא להשקעה במטרות ופרויקטים המפחיתים השפעה שלילית על הסביבה ומקדמים התייעלות באנרגיה.	בשנת 2024 הושקו שלושה מוצרים ירוקים חדשים וייחודיים ללקוחות פרטיים: • הלוואות ייעודיות לרכישת רכבים חשמליים • הטבות לטעינת רכבים חשמליים לחברי מועדון הבנק • מסלול מימון ייעודי להתקנת פאנלים סולאריים, המאפשר קבלת הלוואות בתנאים נוחים והליך מזורז.
ניהול אחראי של סיכונים אקלים וסביבה	צמצום החשיפה בתיק הנוסטרו לאפס בענפי כריית פחם וקידוחי נפט חדשים עד לשנת 2030. נוסף לכך, הבנק לא ישתתף בהנפקות ראשוניות של נכסים היוצרים חשיפה לענפים אלו.	הבנק מגבש מתווה לצמצום החשיפה לענפים אלו.	בשנת 2024 לא בוצעו רכישות אקוויטי בענפים אלו.

תמיכה בלקוחות במעבר לכלכלה דלת פחמן

הזדמנויות אקלים נובעות מהמעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן על כל המשמעויות הכרוכות בה, כגון פיתוח טכנולוגיות חדשות לתהליכי ייצור דלי פחמן, שימוש בחומרי גלם ומקורות אנרגייה חלופיים. נוסף על כך, ההיערכות וההתאמה של מגוון תשתיות לסיכונים האקלים הפיזיים יוצרות הזדמנויות עסקיות רבות לבנק. הזדמנויות אלה יוצרות ערך משותף בכך שהן מסייעות ללקוחות הבנק במעבר לכלכלה דלת פחמן, ומתבטאות בשני היבטים מרכזיים:

- פיתוח מוצרי אשראי ירוק – לרבות אשראי ייעודי למימון פרויקטים וחברות בעלות ערך אקלימי וסביבתי משמעותי.
- שילוב היבטי אקלים וסביבה בשירותי ייעוץ ההשקעות של הבנק ופיתוח מוצרים פיננסיים נוספים.

אשראי ירוק

הבנק רואה חשיבות בקידום הנושאים הסביבתיים ומעניק אשראי ייעודי לפיתוח, הקמה, תפעול או ייזום של מוצרים, שירותים ותשתיות ירוקים, התורמים לצמצום השפעה שלילית על האקלים והסביבה ולקידום קיימות. הבנק החל בתהליכי פיתוח של מוצרי אשראי ייעודיים עבור לקוחות עסקיים ופרטיים כאחד, הנותנים מענה עבור מגוון פעילויות בעלות השפעה אקלימית מופחתת וצמצום השפעות שליליות של המגזר העסקי על הסביבה. בהתאם למגמות הגלובליות בתחום האשראי הירוק, הבנק גיבש טקסונומיה פנימית המגדירה באופן מוסדר את הקריטריונים לאשראי הסביבתי, בהתאם לתקנים בין-לאומיים מקובלים¹ ובהתאמה לשוק הישראלי. הטקסונומיה משמשת בסיס לפיתוח מגוון מוצרי אשראי ופאסיבה ירוקים. הטקסונומיה הירוקה של הבנק כוללת שבע קטגוריות בעלות כמה אפיקי מימון אופציונליים המקדמים היבטים סביבתיים.

טקסונומיה ירוקה לזיהוי וניהול הזדמנויות אקלים

אנרגיות מתחדשות

אחד הרכיבים המרכזיים במעבר לכלכלה דלת פחמן הוא ייצור אנרגייה באמצעים מתחדשים, כחלופה לשריפת דלקים מאובנים (הכוללים: פחם, נפט וגז טבעי). פרויקטים של אנרגיות מתחדשות בישראל כוללים בין היתר: אנרגייה סולארית (התקנה של תאים פוטו-וולטאים על ידי חברות אנרגייה מתחדשות לצורך מכירה, או על ידי חברות ועסקים לצורך שימוש עצמי), אנרגייה הידרו-אלקטרית, אנרגייה גיאותרמית ואנרגיית רוח. משק האנרגייה המתחדשת בישראל צומח במהירות, וזאת לאור הדרישה הגוברת והמאפיינים הגאוגרפיים של ישראל, המאפשרים ניצול של המשאבים המתחדשים. הבנק מעורב במימון פרויקטים רבים של אנרגייה מתחדשת ברחבי הארץ. בסיווג זה נכללים חברות או מיזמים של תשתית בתחום האנרגיות המתחדשות, וכן חברות או מיזמים העוסקים בהתקנת פאנלים סולאריים בנכסים פרטיים/עסקיים.

1. הטקסונומיה של הבנק התבססה על תקן GBP לאג"ח ירוק, אשר אומץ על ידי הבנקים המובילים בעולם כתקן המסדיר גם לאשראי ירוק.

התייעלות אנרגטית

מלבד המאמצים לייצור אנרגייה ממקורות מתחדשים, הפחתת פליטות גזי חממה כוללת גם מאמצים ליעול וחסכון בצריכת אנרגייה במערכות קיימות. מהלכי התייעלות אנרגטית כוללים בין השאר שדרוג טכנולוגי של מערכות ייצור עתירות פליטות, שיפוץ נכסים לצורך שיפור צריכת האנרגייה שלהם והקמת מערכות לאגירת אנרגייה. חברות או מיזמים הנכללים בסיווג זה: פרויקטים להחלפת מכונות צרכניות אנרגייה בתעשייה במכונות יעילות אנרגטית, שיפוץ נכסי נדל"ן המשפרים את היעילות האנרגטית שלהם ומיזמים לאומיים של תשתית בתחום אגירת אנרגייה.

מניעת זיהומים ובקרה עליהם

צמצום פסולת וטיפול בפסולת חיוניים למעבר לכלכלה דלת פחמן, בשל כמות הפליטות הרבה הנובעת מפסולת לא מטופלת. מערכות לאיסוף, מיון וטיפול בפסולת מאפשרות להפחית את ההשפעות השליליות הנובעות מפסולת, ולעיתים אף להשתמש בפסולת לשימושים משניים נוספים (על ידי מחזור, ייצור או השבת אנרגייה). בסיווג זה נכללות חברות למחזור וטיפול בפסולת וכן חברות או מיזמים העוסקים בשיקום של קרקעות מזוהמות.

תחבורה נקייה

כלי רכב הם מקור משמעותי של פליטות גזי חממה בעולם בכלל, ובישראל, שהיא מדינה מוטת רכב, בפרט. בשנים האחרונות חלה עלייה בדרישה לרכבים חשמליים, פיתוח מערכות להסעת המונים ושיפור ההליכתיות במרחב האורבני. כל אלה מאפשרים הפחתה ניכרת של פליטות גזי החממה. הבנק מעניק מימון לפרויקטים בתחום זה, דוגמת הנתיב המהיר והקו הירוק של הרכבת הקלה. חברות או מיזמים הנכללים בסיווג זה: הקמה ותפעול של מערכים ותשתיות של תחבורה ציבורית, מימון של פיתוח אורבני תומך הליכתיות ותחבורה לא ממונעת, וכן מימון לרכישת רכבים חשמליים והקמת תשתיות טעינה.

בנייה ירוקה

בנייה ירוקה נועדה לצמצם את ההשפעות השליליות של תהליכי הבנייה ולשפר את הביצועים הסביבתיים והמוכנות לסיכונים אקלים של המבנים הנבנים על פיה. בשנת 2005 פורסם בישראל תקן בנייה ירוקה ישראלי (ת"י 5281) המתווה את עקרונות הבנייה הירוקה, יחד עם תקנים בין-לאומיים מקובלים נוספים (דוגמת תקן הבנייה LEED). ענף הנדל"ן והבנייה הוא ענף מרכזי בישראל, והבנק רואה חשיבות גדולה בקידום הבנייה הירוקה בישראל. בסיווג זה נכללים חברות או מיזמים העוסקים בבנייה, תפעול ורכישה של מבנים/נכסים העומדים בתקנים של בנייה ירוקה.

מימון ירוק – ביצועים לשנת 2024

בשנת 2024 הרחיב הבנק את היצע מוצרי האשראי הירוק באמצעות פיתוח והשקת מוצרים ייעודיים למגוון קהלי יעד. במקביל פעלו אנשי המקצוע ליצירת שיתופי פעולה המעניקים ערך ללקוחות ותומכים ביעדי המימון הירוק של הבנק.

הלוואות לרכישת רכבים חשמליים

הלוואה בגובה של עד 100% מימון ולתקופה של עד 60 חודשים, בתנאים אטרקטיביים המאפשרים רכישת רכב חשמלי בקלות ובנוחות עם צמצום ההשפעה הסביבתית.

מסלול מימון ייעודי להתקנת פאנלים סולאריים ללקוחות פרטיים

הלוואה של עד 100,000 ש"ח לתקופה של עד 120 חודשים, עם מסלולי ריבית גמישים ומותאמים, במטרה להנגיש פתרונות אנרגייה מתחדשת ללקוחות פרטיים ולסייע בהפיכת מבנים לגופים יצרניים של אנרגייה נקייה.

הטבות לטעינת רכבים חשמליים

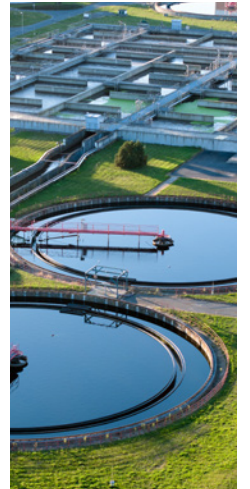
הטבות בלעדיות לטעינת רכבים חשמליים לחברי מועדון הבנק, בדגש על חיסכון בעלויות ותמיכה במעבר לתחבורה ירוקה, כולל 10% הנחה על עמדת טעינה והתקנתה בשיתוף פעולה עם ZEN-ENERGY.

מטרתם של המוצרים הירוקים היא להקל על לקוחות הבנק באימוץ פתרונות סביבתיים מתקדמים, לצמצם את פליטות הפחמן במשק הישראלי ולהתאים את הפתרונות לצרכים האישיים של כל לקוח בתהליך מימון מהיר, נגיש ויעיל.

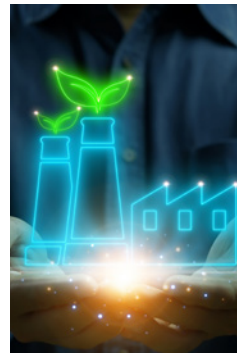
ניהול בר קיימה של מים ושפכים

שימוש יעיל במים ובטיהור שפכים הוא גורם חשוב בהיערכות לשינויי האקלים, בשל ההשפעה האפשרית של עלייה בפעילויות התפלה וטיפול במים בתקופות יובש ובצורת. נוסף לכך הוא מסייע לצמצם את ההשפעה השלילית של פליטות גזי חממה הנובעות משפכים. ישראל נחשבת למדינה מתקדמת בטיפול במים, אך התפלה וטיפול במים הם פעולות עתירות אנרגייה שמחירן עלול להאמיר במידה ניכרת כתוצאה מעלייה במחירי האנרגייה. בשל מיקומה הגאוגרפי, ישראל חשופה לאתגרי מים רבים הדורשים פתרונות. הבנק רואה חשיבות רבה במימון פרויקטים המסייעים בפתרון אתגרים אלה, והוא מעורב כבר כעת במימון של פרויקטים בתחום ההתפלה וטיהור השפכים. סיווג זה כולל חברות ופרויקטים להקמה ולתפעול של מתקני טיהור שפכים והתפלת מים.

פיתוחים טכנולוגיים

חדשנות טכנולוגית וטכנולוגיית אקלים הן כלים מהותיים שדרכם העולם שואף למצוא פתרון לשינויי האקלים והשלכותיהם האפשריות. תעשיות החדשנות והטכנולוגיה הישראליות יוצרות פתרונות מגוונים להיערכות לשינויי האקלים או להפחתתם. הבנק רואה חשיבות רבה במימון חברות טכנולוגיות המפתחות פתרונות מגוונים לאתגרים שמציבים שינויי האקלים. בסיווג זה נכללים חברות או מיזמים העוסקים במימון השקעה בחברות ירוקות וכן חברות המפתחות טכנולוגיות אקלים וסביבה (climate-tech\clean-tech).

כחלק ממאמצי הבנק להשקיע במוצרים המקדמים סביבה ירוקה ובאנרגייה מתחדשת בפרט, בשנת 2024 הוביל הבנק הסכם מימון אסטרטגי להקמת פרויקטים באנרגייה סולארית ואגירה בהספק מצטבר של כ-345 MWp וכ-1,530 MWh אגירה. זוהי עסקת המימון הגדולה ביותר שנחתמה במשק האנרגייה המתחדשת בישראל, אשר תאפשר הקמתם של כ-35 פרויקטים סולאריים קרקעיים.

נוסף על המוצרים שהושקו ללקוחות הבנק, פועל הבנק לפתח מוצרי אשראי נוספים עבור קהל רחב של לקוחות. על מנת לתמוך בפיתוח המוצרים האלה מקודמים בבנק תהליכי מיכון ואוטומיזציה שיאפשרו לאנשי המקצוע לנהל את תהליך פיתוח המוצרים ותפעולם בצורה מיטבית. תהליכים אלה מאפשרים לבנק לעקוב אחר התקדמותו וביצועיו, לבחון אותו באופן תדיר ולמקסם את היכולות הקיימות שלו.

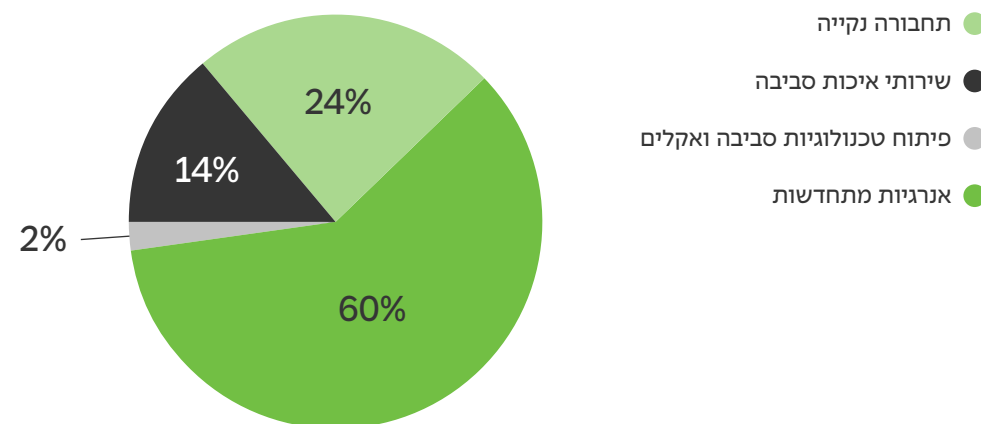
בהתאם לפרקטיקות הגלובליות המקובלות, הבנק מודד את המימון הירוק שהעמיד לפי סכומי האשראי ששימשו בפועל לקידום מטרות סביבתיות על ידי הלקוחות (אשראי מאזני). זאת במטרה לנהל ולשקף למחזיקי העניין את האימפקט של הבנק בפועל, ובהתאם למדידה זו הציב הבנק את יעדיו בתחום, כמקובל בעולם. במקביל לכך, הבנק מודד גם התחייבויות נוספות ועתידיות למימון ירוק (אשראי חוץ-מאזני, הכולל ערבויות והתחייבויות עתידיות שטרם נוצלו על ידי הלקוחות).

היקף המימון¹ שניתן לנושאים סביבתיים עד ליום 31.12.24 הסתכם בכ- **7.7** מיליארד ש"ח לעומת **6.7** מיליארד ש"ח בשנה הקודמת.

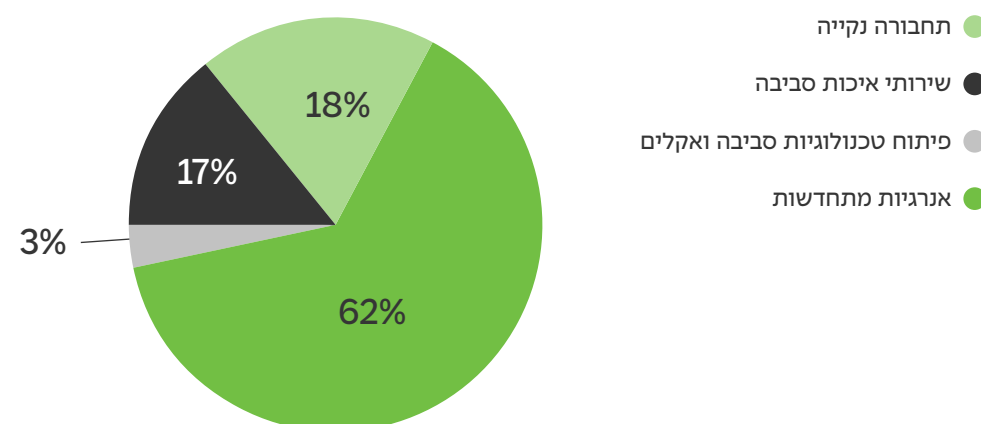
1. אשראי מאזני בלבד. בהתאם לפרקטיקות הגלובליות המקובלות, הבנק מודד את המימון הירוק שהעמיד לפי סכומי האשראי ששימשו בפועל על ידי הלקוחות לקידום מטרות סביבתיות (אשראי מאזני).

מימון נושאים סביבתיים לשנת 2024

היקף החשיפה האשראית¹ שהועמדה לנושאים סביבתיים נכון ליום 31.12.24 הסתכמו בכ- **11.7** מיליארד ש"ח לעומת **9.6** מיליארד ש"ח בשנה הקודמת.

היקף החשיפה האשראית בנושאים סביבתיים בשנת 2024

גם השנה חלה עלייה בהיקפי האשראי הירוק, כתוצאה ממאמצי הבנק להשקיע במוצרים המקדמים סביבה ירוקה בכלל, ואנרגייה מתחדשת בפרט, בהתאם ליעד לשנת 2030.

1. אשראי מאזני וחוץ-מאזני.

ניהול אחראי של סיכונים אקלים וסביבה

שילוב היבטי אקלים וסביבה במוצרים פיננסיים אחרים

הבנק שואף לשלב היבטי אקלים וסביבה גם במוצרים ושירותים פיננסיים אחרים שהוא מעמיד לרשות לקוחותיו, שאינם מימון הפעילות. הבנק מצוי בתהליך בחינה מעמיק של הערוצים האפקטיביים ביותר לשילוב היבטים אלה בכמה מוצרי פאסיבה (מוצרים לניהול ההון של הלקוחות, כגון מוצרי השקעות ופיקדונות), שיאפשרו לציבור הלקוחות לממש הזדמנויות אקלימיות בשיתוף הבנק.

שילוב היבטי ESG בייעוץ השקעות

הבנק מעניק ללקוחותיו שירותי ייעוץ פיננסיים מותאמים לצורכי הלקוח באמצעות יועצים פיננסיים מומחים. מחלקת השקעות ואסטרטגיה של הבנק אחראית לפרסום המלצות השקעה ליועצי ההשקעות בסניפים ומפרסמת מעת לעת עדכונים בנושא ESG. הבנק מציע ללקוחותיו ניירות ערך עם התייחסות לפי העניין לנושאי ESG. כמו כן, כחלק מהעשרה מקצועית, היועצים מקבלים עדכונים וסקירות בנושאי ESG.

בשנת 2024 פעל מערך הייעוץ בבנק להעמקת האופן שבו היבטי קיימות משולבים בשירותי הייעוץ שהוא מעניק ללקוחותיו. לשם כך רכש הבנק מחברת דירוג ישראלית מערכת ייעודית לציוני וסקירות ESG לחברות ציבוריות. ציונים וסקירות אלו אמורים לשמש מידע תומך לתהליכי קבלת ההחלטות. הציונים משולבים באנליזות המבוצעות על החברות והסקירות מונגשות ליועצי ההשקעות. לצורך הטמעה איכותית ומקצועית של סקירות אלה בוצעו הדרכות ייעודיות לאנשי הייעוץ של הבנק, ואלה יורחבו בהמשך בהתאם לצורך. הרחבת היכולות האלה מאפשרת לבנק להעניק ללקוחותיו שירות איכותי ומותאם לצרכים ולהעדפות של לקוחותיו גם בהיבטי קיימות.

השקעות ריאליות

בשנת 2021 הקים הבנק פעילות בתחום ההשקעות הריאליות בהתאם לדין, ובכלל זה פעילות המותרת לתאגיד בנקאי כפי הקבוע בחוק הבנקאות (רישוי). איתור ובחינה של השקעות ריאליות לטווח ארוך וביצוען נעשים באמצעות ועדת השקעות ריאליות או דירקטוריון מזרחי-טפחות אינווסט בע"מ (החל משנת 2023 השקעות חדשות נעשות באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק). במדיניות ההשקעות של הבנק מובאים בחשבון היבטי ESG, ויש העדפה להשקעה בחברות בעלות זיקה לתחום או חברות השמות דגש על נושאים אלה. צוות השקעות ריאליות מבצע בחינה איכותית של החברות, ומובאים בחשבון שיקולים סביבתיים ואקלימיים, ובהם זיהומי אוויר וקרקע, פליטות גזי חממה, פגיעה במגוון ביולוגי ועוד. נוסף על כך, הבחינה נעשית מתוך התחשבות בשיקולים חברתיים, ובהם תנאי עבודה ומתן זכויות לעובדים, תרומות ותמיכה בקהילה. בעת קבלת החלטה להשקעה תינתן העדפה לחברות שרואות לנגד עיניהן את החשיבות בתרומה לסביבה ולקהילה, והשקעות בחברות שמזיקות במידה ניכרת לסביבה ולקהילה יובאו בחשבון במסגרת שיקולי ההשקעה. כלל ההשקעות שבוצעו בשנת 2024 התקיימו בהתאם למדיניות השקעות בנושא ESG.

פיתוח מוצרים פיננסיים נוספים

בשנת 2024 פעל הבנק על מנת לפתח מוצרים פיננסיים נוספים שירחיבו את פעילותו בתחום מוצרי הפאסיבה. כחלק מתהליכים אלו פותחו התשתיות הנדרשות לטובת מוצרים שונים, נבחנו שיתופי פעולה עם גורמים חיצוניים ובוצעו בחינות ראשוניות של צורכי לקוחות הבנק עבור מוצרים אלו. הבנק מתכנן להשיק מוצרי פאסיבה ירוקים נוספים בשנת 2025.

הבנק מפתח ומעדכן את מסגרות ניהול סיכוני האקלים שעל פיהן הוא פועל, הכוללות מתודולוגיות לזיהוי, הערכה והפחתה של הסיכונים, כחלק ממסגרות הניהול של הסיכונים הבנקאיים המסורתיים. הבנק הרחיב את מסגרת הניהול של הסיכונים הסביבתיים באשראי, שלפיה פעל בשנים האחרונות, גם לסיכוני האקלים. הבנק הקים צוותי עבודה ייעודיים ופועל בשיתוף יועצים חיצוניים מומחים בתחום על מנת לפתח את מסגרת ניהול סיכוני האקלים. בתהליך זה הושקעו משאבים רבים, שנועדו ליצור תשתית שתיתן פתרון ארוך טווח לצרכים העסקיים והרגולטוריים של הבנק, כמובן בד בבד עם שמירה על מענה אפקטיבי לצורכי הלקוחות. הבנק בחר להתחיל בתהליך זה עוד טרם אישורה של רגולציה בישראל בנושא, מתוך הכרה בחשיבות ההיערכות המקדימה ומתוך הבנת המורכבות של תחום האקלים והשפעתו האפשרית על הבנק.

סיכוני האקלים

שינויי האקלים יוצרים גורמי סיכון לכלכלה הגלובלית והמקומית, והבנק פועל על מנת לזהות ולנהל אותם באופן אחראי ואפקטיבי בהתאם למטרותיו העסקיות. מקובל לחלק את סיכוני האקלים לשתי קטגוריות – סיכונים פיזיים וסיכונים מעבר.

סיכונים פיזיים

סיכונים הנוצרים עקב שינויים בדפוסי מזג האוויר ושינויים גאוגרפיים, לרבות התגברות התדירות והעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים בעקבות התחממות כדור הארץ. סיכונים אלה נחלקים לשתי קטגוריות עיקריות:

- **סיכונים אקוטיים** – סיכונים הכוללים התגברות בעוצמה ובתדירות של מופעים אקלימיים קיצוניים, כמו שיטפונות, שריפות, גלי חום וסופות טרופיות.
- **סיכונים כרוניים** – סיכונים הכוללים שינוי הדרגתי וארוך טווח במערכות האקלימיות, וכוללים עלייה הדרגתית בטמפרטורות, שינוי בדפוסי המשקעים, עליית גובה פני הים, שחיקת קרקעות והמלחת מקורות מים טבעיים וכן תופעות אקלימיות נוספות.

התרחישים הגלובליים המקובלים כיום מבחינה מדעית מעריכים כי לשינויי האקלים ארוכי הטווח וכן לאירועי אקלים ספציפיים יש השפעות פוטנציאליות רחבות היקף על שוק העבודה, על המדיניות הפיסקלית והמוניטרית, על הצמיחה ועל מדדים מקרו־כלכליים נוספים. כל אלה עלולים להשפיע על פרופיל סיכון האשראי של הבנק ודירוג האשראי של לוויים פרטיים ועסקיים, וכן על סיכונים פיננסיים נוספים שהבנק מנהל.

לסיכונים הפיזיים יש גם פוטנציאל להשפעות מיקרו־כלכליות נרחבות. לסיכון הפיזי יש יכולת לפגוע בלוויים ובהשקעות הבנק, עקב פגיעה בשווי נכסים שייפגעו מהתממשות אירועי הקיצון, פגיעה בהמשכיות עסקית (עקב שיבושים בשרשראות אספקה, קושי בהגעת עובדים ועוד) וירידה בביקוש למוצרים עקב אובדן רלוונטיות טכנולוגית או עסקית הנובעת מהשינויים הפיזיים.

סיכוני מעבר

סיכונים עסקיים הנובעים מהמעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן, המיועד לבלום ולצמצם את השפעות שינויי האקלים, לרבות באמצעות קידום רגולציות וקידום חדשנות טכנולוגית אקלימית. סיכונים אלה נחלקים לכמה קטגוריות משנה: מדיניות ורגולציה, טכנולוגיה, שוק ומוניטין.

- סיכוני מדיניות ורגולציה נובעים משינויים תכופים בדרישות של מחוקקים בארץ ובעולם בתחומי האקלים, המתבטאים בשינויי מיסוי, גילוי ורישוי. שינויים כאלה כבר מתממשים בעולם, כמו החלת מס הפחמן בגבולות האיחוד האירופי (המכונה CBAM¹), המושת על ייבוא סחורות בענפים עתירי פליטות ועתיד להשפיע על חברות רבות במשק הישראלי (בין השאר, בענף מוצרי המתכת וענף הדשנים).
- סיכונים טכנולוגיים נובעים מפיתוח של טכנולוגיות תחליפיות לטכנולוגיות קיימות בתחומים עתירי פליטות, לצורך התמודדות מיטבית עם שינויי האקלים. דבר העלול להשפיע על חברות המפתחות טכנולוגיות קיימות או מתבססות עליהן.
- סיכוני שוק נובעים מתנודתיות בזמינותם ובמחיריהם של סחורות ומוצרים הנסחרים בשווקים, כגון חומרי גלם, מחירי אנרגיה ומים, ניירות ערך.
- סיכוני מוניטין נובעים מאיבוד אמון בחברות ובתעשיות שונות כתוצאה מהיערכות לשינויי האקלים, ומשינויים בהעדפות צרכנים ולקוחות עסקיים המעוניינים לרכוש מוצרים ושירותים מקיימים יותר ובעלי השפעה מופחתת על שינויי האקלים.

גם סיכוני המעבר הם בעלי פוטנציאל להשפעות כלכליות ניכרות כתוצאה משינויים מקרו־כלכליים ברמת מבנה השוק של מגוון ענפי משק ומשינויים בהיקפי המסחר הבין־לאומי בין ישראל ושווקים מפותחים. בהיבטים מיקרו־כלכליים, חברות רבות צפויות להיפגע מבחינה פיננסית עקב סיכוני המעבר. זאת בשל השינויים בסביבה העסקית, הרגולטורית, הטכנולוגית והציבורית שבה הן פועלות, אשר עלולים להוביל לירידה בביקוש למוצרים שלהן ובעלייה בהוצאות התפעול שלהן. שינויים במדדים פיננסיים אלה עלולים להתרגם גם לפגיעה בכושר ההחזר של חברות אלה.

1. Carbon Border Adjustment Mechanism.

זיהוי סיכוני אקלים המשפיעים על הסיכונים הבנקאיים המסורתיים

כבסיס לתהליך לבניית מתודולוגיה סדורה לניהול סיכוני אקלים בבנק, ביצע הבנק תהליך סדור ומקיף לזיהוי ההשפעות הפוטנציאליות של סיכוני האקלים על כל אחד מהסיכונים המסורתיים הרלוונטיים שהבנק מנהל בשגרה. זאת במטרה לזהות את הסיכונים המסורתיים שבהם ההשפעה עלולה להיות מהותית, וכך לבחור את מסגרות ניהול הסיכון המסורתיות אשר בהן יש לשלב, בהתאם לרמת המהותיות, גם את גורמי הסיכון האקלימיים. בין היתר, זוהו בתהליך זה ההשפעות הבאות:

קטגוריית סיכון	הגדרת הסיכון דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון
סיכון אשראי	הגדרת הסיכון סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה, או צד נגדי של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המקרו-כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים, סיכונים אשראי בחו"ל וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכוני האשראי.
	דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון - שינויי אקלים צפויים להיות בעלי השפעות מקרו-כלכליות, אשר ישפיעו על מדדי צמיחה ותעסוקה, ובכך על חוסנם הפיננסי ויכולת החזר של לווים פרטיים ועסקיים. - שינויי האקלים עלולים להשפיע על היכולות של הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם כתוצאה מפגיעה ברווחיות או פגיעה פיזית בנכסים. - סיכונים פיזיים עלולים לגרום לפגיעה בשווי הנכסים המהווים ביטחונות להלוואות.
	הגדרת הסיכון סיכון שוק הוא הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ-מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי, עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).
סיכון שוק	דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון - שינוי בתנאי השוק עלול לגרום תנודתיות גבוהה בשווי אחזקות הבנק בניירות ערך של חברות הפועלות בענפים הצפויים להיפגע משינויי האקלים. - אירועי קיצון אקלימיים עלולים להוביל לשינוי בשווי של מגוון מכשירים פיננסיים הקשורים לאזורים שנפגעו מאירוע הקיצון, לרבות מחירי ניירות ערך וסחורות ושערי חליפין.

קטגוריית סיכון	הגדרת הסיכון דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון
סיכון נזילות	הגדרת הסיכון סיכון הנובע מאי-הוודאות בנוגע לזמינות המקורות, יכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכון הנזילות הוא סיכון מהותי וייחודי, בשל הצורך להגיב אליו תוך פרק זמן קצר עד כמה שניתן.
	דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון - אירועי אקלים קיצוניים עלולים להוביל לעלייה ניכרת ומהירה בביקוש לקוחות לנזילות ולאשראי, לצורכי התאמה או התמודדות עם שינויי האקלים. - שינויים בטעמי משקיעים וברגולציות אקלימיות עלולים להוביל לעלייה בעלויות המימון של הבנק, אם לא יעמוד בציפיות השווקים מבחינת ביצועיו האקלימיים.
סיכון תפעולי	הגדרת הסיכון הסיכון התפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי-נאותות או מכשול של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.
	דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון ההמשכיות העסקית של הבנק עלולה להיפגע כתוצאה מפגיעה פיזית בנכסי הבנק או פגיעה ברצף הפעילות. למשל אירועי אקלים קיצוניים והשפעותיהם על תשתיות אנרגיה ותחבורה (העלויות למנוע הגעה של עובדים למקום העבודה) בישראל. נוסף לכך עלויות התפעול של הבנק עלולות לעלות כתוצאה משינויי האקלים.
סיכון מוניטין	הגדרת הסיכון סיכון מוניטין הוא הסיכון לרווחי התאגיד, ליציבותו או ליכולתו להשיג את יעדיו, כתוצאה מפגיעה במוניטין. פגיעה העשויה לנבוע מהתנהלות התאגיד, ממצבו הפיננסי או מפרסום שלילי (אמיתי או כוזב).
	דוגמאות להשפעות אפשריות של שינויי האקלים על הסיכון מוניטין הבנק עלול להיפגע כתוצאה מעלייה בציפיות של לקוחות הבנק ומחזיקי עניין אחרים להתאמת הפעילות לשינויי האקלים וכן כתוצאה מפגיעות מוניטין של גופים שהוא מממן.

בשנת 2024 העמיק הבנק את תהליכי הטמעת היבטי האקלים במסגרת ניהול הסיכונים שלו – הורחבו תהליכי העבודה באשראי עסקי וכן פותחו תהליכים ייעודיים להערכת הסיכון עבור אשראי קמעונאי, אשראי לדיור והשקעות.

על מנת לשלב את היבטי האקלים באופן אפקטיבי, במסגרת ניהול הסיכונים, הבנק מיישם תהליכים סדורים הכוללים זיהוי, הערכה, ניטור, בקרה והפחתה של סיכונים אקלים. נוסף על כך, הבנק מבצע צעדים להפחתת החשיפה לסיכון אקלימי במסגרת ניהול הסיכון התפעולי. כחלק מהיערכות לניהול המשכיות עסקית, משולבים בתוכנית הבנק תרחישי אקלים, כגון תרחיש הצפה. בעתיד, בהתאם לבחינת מהותיות וצרכים נוספים, יפתח הבנק מתודולוגיות וכלים לשילוב סיכונים אקלים במסגרות ניהול סיכונים מסורתיים נוספים.

זיהוי והערכת סיכוני האקלים באשראי העסקי

המתודולוגיה לזיהוי והערכת סיכוני האקלים באשראי העסקי פותחה לאור שתי מטרות: האחת – מיפוי וכימות מידת החשיפה של הבנק לסיכוני האקלים וסביבה; השנייה – פיתוח מנגנונים מתאימים להפחתת הסיכון וניהולם ברמה פרטנית ואגרגטיבית (מצטברת, הדרגתית). הבנק השקיע משאבים רבים בתהליך פיתוח המתודולוגיה. במסגרת זו אימץ הבנק פרקטיקות גלובליות מובילות בתחום והתאים אותן לרמת הבשלות של השוק הישראלי.

התהליך כלל מיפוי וניתוח של תיק האשראי העסקי של הבנק שהוביל לבניית קבוצות ענפים. הקבוצות אופיינו לפי הפעילות המשקית שלהן, כמו גם מאפייני האשראי ואופני החשיפה לסיכוני אשראי של הבנק אליהם. חברי כל קבוצה נמצאו כבעלי פרופיל סיכון אקלימי דומה. בשיתוף יועצים חיצוניים מומחים לתחום, הבנק ערך סקר סיכונים בנוגע לכל קבוצת ענפים, וכך זיהה את הסיכונים האקלימיים והסביבתיים המהותיים לאותה קבוצת ענפים, עם התחשבות בפרופיל הספציפי של לקוחות הבנק. כמו כן, הוערכו טווחי הזמן שבהם כל סיכון מהותי צפוי להתממש, על בסיס המידע הזמין לבנק. סקר הסיכונים אושר גם על ידי המומחים הענפיים בחטיבה לבנקאות עסקית. בעקבות מיפוי הסיכונים גובשה "מפת חום" המדרגת את הסיכונים בהתאם למידת ההשפעה הפוטנציאלית שלהם עבור כל ענף. מפת החום נבחנת ומעודכנת באופן תקופתי, עם שקלול פרמטרים כגון טווח הזמן להתרחשות הסיכונים, זמינות חלופות טכנולוגיות והיכולת להסתגל לשינויים. מפה זו מספקת תמונה קוהרנטית של סיכוני האקלים עבור כל תיק האשראי.

במסגרת מאמצי הבנק לטייב ולדייק את המתודולוגיה להערכת סיכוני האקלים והטמעתה בפעילות השוטפת פיתח הבנק מתודולוגיה להערכת החשיפה לסיכוני מעבר לטווח קצר-בינוני. מתודולוגיה זו מביאה בחשבון את האופי המתפתח של סיכוני האקלים ואת מאפייני המשק הישראלי ומספקת ציון סיכון חלופי לטווח זמן קצר. לצורך עדכון ותיקוף דירוג זה פותחו מדדי סיכון המנוטרים באופן תקופתי על ידי אנשי המקצוע בבנק. אם מדדי סיכון אלה מתממשים, דירוג הסיכון מתעדכן בהתאם לציון הסיכון ארוך הטווח שנקבע.

מיפוי סיכוני האקלים עבור אשראי מסחרי, בחלוקה לפי מגזרי פעילות כפי שהוגדרו על ידי הבנק

ענף פעילות	ענפים מוצגים	עצימות לסיכוני קצר-בינוני ¹	עצימות לסיכוני מעבר בטווח ארוך	עצימות החשיפה לסיכונים פיזיים בטווח ארוך
אנרגייה ומבוססי דלקים פוסיליים	מכירה קמעונית של דלק למכוניות	5	5	4
		3		
מתכות (ייצור ומסחר)		4	5	3
תעשיות מבוססות כימיה	תעשיות מוצרי פלסטיק	4	5	4
		4		
תעשיות אלקטרוניקה, אופטיקה ומכניקה		3	4	3
תשתיות ואיכות סביבה		3	3	4
בינוי (פרויקטים סגורים)		2	2	4
שימושים בקרקע (כולל אנרגייה מתחדשת)		3	3	4
מסחר במוצרים ושירותים עתירי אנרגייה, לרבות שירותי תחבורה והובלה		4	5	4
ייצור ומסחר במוצרי מזון		3	4	4
מסחר אחר		3	3	3
חקלאות		2	2	5
ענפים נוספים ²		3	3	2

● עצימות גבוהה ● עצימות גבוהה-בינונית ● עצימות בינונית ● עצימות נמוכה

כדי להעריך נכונה את מידת הסיכון הייחודית המשויכת לכל אחד מלקוחות הבנק, הבנק פיתח כלי להערכת פרופיל הסיכון הפרטני של לווה בודד, המבוסס על שאלונים ענפיים להערכת הסיכונים. השאלונים בוחנים את מידת החשיפה של הלקוח לשינויי האקלים וסיכונים סביבתיים נוספים, על פי ניתוח הפעילות העסקית שלו והסיכונים הכרוכים בה. נוסף על כך, נבחנים מנגנוני ההפחתה וההיערכות של הלקוחות להתממשות הסיכונים כמו גם האפקטיביות של מנגנונים אלה. השאלונים להערכת הסיכון השירורי נועדו למילוי על ידי לקוחות הבנק, במטרה לסייע לבנק לאמוד בצורה מדויקת יותר את הסיכונים שהוא חשוף להם ולהביא בחשבון מאפיינים ייחודיים של לקוחות ומנגנוני הפחתה וניהול הקיימים אצלם. כמו כן, שאלונים אלה עשויים להעלות את מודעות הלקוחות לסיכונים המרכזיים שהם חשופים להם, ובהמשך – להתאמת פעילותם לסיכוני האקלים.

1. טווח זמן קצר הוא עד שנתיים, טווח זמן בינוני הוא עד חמש שנים, וטווח זמן ארוך הוא יותר מחמש שנים.
2. ענפים בעלי חשיפה נמוכה לסיכוני אקלים.

כלי הערכת הסיכונים מיושם אצל לקוחות החטיבה לבנקאות עסקית העומדים ברמות סף מהותיות שנקבעו בבנק. לצורך הטמעה מקצועית של כלי ההערכה, מבוצעות הדרכות מקצועיות בנושא סיכונים אקלים ואופני הערכת הסיכון וניהולו לאנשי המקצוע בחטיבה העסקית. נוסף על כך, במסגרת התכנון של הבנק להטמיע את היבטי האקלים במסגרת ניהול סיכון האשראי, נבנו במהלך השנה כלים ייעודיים להפחתת סיכונים אקלים במתן אשראי עבור לקוחות המזוהים כבעלי חשיפה גבוהה לסיכון או היקפי אשראי משמעותיים. מנגנוני ההערכה שגובשו לזיהוי והערכת סיכונים האקלים באשראי מצויים בשלבי הטמעה וייכללו במדיניות האשראי של הבנק.

בשנת 2024 הושק כלי מיפוי גאוגרפי מתקדם לניהול סיכונים אקלים, המסייע בזיהוי מדויק של מיקומים רגישים בתיקי האשראי העסקי. הכלי מבוסס על נתוני סיכון, כגון עליית מפלס הים ואירועי מזג אוויר קיצוניים, ומאפשר לבנק לאמוד את מידת החשיפה של נכסי בטוחה לסיכונים ולהתאים מדיניות להפחתתם במקרה הצורך.

זיהוי והערכת סיכונים אקלים באשראי לדיור

סיכונים האקלים הפיזיים בישראל עתידים להשפיע על עליית טמפרטורות, עלייה בתדירות ובעוצמה של הצפות ושריפות ועוד. אשראי לדיור הוא אשראי לטווח ארוך, וככזה הוא עתיד להיות חשוף בצורה מוגברת לסיכונים אקלים פיזיים מתגברים. כחלק מהיערכות הבנק להטמעת היבטי אקלים בניהול סיכון האשראי, החל הבנק בשנת 2024 לגבש מתודולוגיה לזיהוי והערכת החשיפה של תיק האשראי לדיור לסיכונים פיזיים, אשר תשמש את הבנק לניטור הסיכון ובחינת האמצעים הנדרשים לניהולו. במסגרת זו התבצע בבנק תהליך לזיהוי פרופיל הסיכון שאליו חשופים אזורים שונים בארץ על פי סקירות ותחזיות אקלימיות ומטאורולוגיות ובהתאם לפרקטיקות גלובליות מקובלות בתחום. לצורך דיוק החשיפה לסיכון של נכס בודד מופו מאפיינים המשפיעים על החשיפה לסיכון של אותו הנכס. הבנק נמצא בימים אלה בעיצומו של תהליך מדידת החשיפה לסיכון בתיק המשכנתאות. בהתאם לתוצאות מדידה אלה, יבחן הבנק את המשך צעדיו בניהול הסיכון. לצורך מעקב וניטור של הסיכון מקודמים בבנק מהלכים לטיוב הנתונים שנדרש יהיה לקבל מלקוחות הבנק ו/או גורמים מקצועיים בתהליך הביצוע של משכנתה (לדוגמה שמאים) ומיכון הנתונים ותהליכי הערכת הסיכון במערכות הבנק.

זיהוי והערכת סיכונים אקלים באשראי לעסקים קטנים

בשנת 2024 גובשה בבנק מתודולוגיה להערכה וניהול של היבטי אקלים בסיכון האשראי בחטיבה הקמעונאית. לאחר בחינת הנושא, התקבלה החלטה למקד את מאמצי הבנק באשראי לעסקים קטנים מתוך הבנת ההשפעה של סיכונים האקלים על פעילותם. פרופיל החשיפה של עסקים קטנים לסיכונים אקלים שונה מפרופיל החשיפה של עסקים גדולים ותאגידיים – במקרים רבים הפעילות העסקית שלהם ממוקדת באזור גאוגרפי מצומצם, כריות הביטחון שלהם קטנות, והיכולת שלהם להשקעות הון משמעותיות, הנדרשות פעמים רבות על מנת להיערך לסיכונים האקלים או להתמודד עם התממשותם, קטנה יותר. נוסף על כך, פעמים רבות היכולת של עסקים אלה להתאים את עצמם לדרישות המשתנות של לקוחותיהם קטנה מאלה של עסקים מבוססים יותר. לצד זאת, מאפייני החשיפה לסיכון אשראי שאליו חשוף הבנק אל מול לקוחות אלה הם אחרים, ובהתאם – שיטות העבודה מותאמות למאפייני חשיפה אלו. מתודולוגיית ניהול והערכת הסיכונים מתבססת על המתודולוגיה שגובשה בחטיבה העסקית בהתאמה

הנדרשת לפרופיל הסיכון של עסקים קטנים ולמאפייני תיק האשראי הקמעונאי של הבנק. בשלב הראשון גובשו קבוצות ענפים בעלי פרופיל חשיפה דומה לסיכונים אקלים. עבור כל אחת מקבוצות הענפים נערך סקר סיכונים לזיהוי הסיכונים המהותיים וכן נקבע סיכון שורשי לכל קבוצת ענפים. הסיכון השורשי עבור אשראי עסקי נקבע על סולם אחיד המביא בחשבון חשיפה לסיכונים פיזיים וסיכונים מעבר כאחד. סקר הסיכונים ודירוג הסיכון התבצעו בשיתוף עם יועצים חיצוניים, על פי השיטות הגלובליות המובילות, ועברו תיקוף של אנשי המקצוע בחטיבה הקמעונאית. לצורך הערכת רמת הסיכון השיורי אצל לקוחות העומדים בסף מהותיות שייקבע, הבנק פיתח שאלונים קצרים בנוגע לעמידות הלקוח לסיכונים אקלים ענפיים, אשר ימולאו על ידי הבנקאי בתהליך החיתום. הבנק שואף למכן את השאלונים במסגרת הטמעת המתודולוגיה שפותחה.

מיפוי סיכונים האקלים עבור אשראי קמעונאי, בחלוקה לפי מגזרי פעילות כפי שהוגדרו על ידי הבנק

ענף פעילות	סיכון שורשי
תעשייה עתירת פליטות	5
תעשייה אחרת	4
תחבורה	3
מוסכים וחלקי חילוף	5
בנייה, קבלנים, ועבודות הנדסה	3
נדל"ן ואנרגיה מתחדשת	3
מסחר	3
חקלאות וייצור מזון	5
ענפים נוספים	חשיפה נמוכה לסיכונים

● עצימות גבוהה ● עצימות גבוהה-בינונית ● עצימות בינונית ● עצימות נמוכה

זיהוי והערכת סיכונים בתיק ההשקעות הסחירות

מתוך הבנה כי סיכונים אקלים משפיעים על הכלכלה העולמית ועל יציבות השווקים, פעל הבנק בשנת 2024 להטמעת היבטי אקלים בתיק ההשקעות הסחירות שלו. במסגרת זו נעשה ניתוח ומיפוי של תיק ההשקעות הסחירות של הבנק וגובשה מתודולוגיה להערכת הסיכון. זיהוי והערכת הסיכונים נעשית על בסיס דירוגי ESG של סוכנויות דירוג מובילות בישראל ובעולם, בהתאם לאזור הפעילות של החברות הנסחרות. עבור חברות הפועלות בישראל נעשה שימוש בדירוג של חברת דירוג ישראלית, עבור חברות בין-לאומיות נעשה שימוש בדירוג בין-לאומי מקביל, עם התאמת הערכים למודל הדירוג. ציוני החברות משמשים את הבנק לצורך הערכת מידת ופיזור החשיפה לסיכון של תיק ההשקעות הסחירות של הבנק. בימים אלה פועל הבנק על מנת להטמיע את מתודולוגיית ההערכה שגובשה בפעילות השוטפת לצורך איסוף נתונים ודיוק המתודולוגיה. בהמשך, ובהתאם לתוצאות שיתקבלו, יגבש הבנק מנגנונים לניהול והפחתת הסיכון. מתודולוגיה זו היא נדבך נוסף להיערכות הבנק לשילוב סיכון האקלים בתיק הנוסטרו של הבנק והיא מתווספת ליעד שקבע הבנק לצמצום החשיפה בתיק הנוסטרו לאפס בענפי כריית פחם וקידוחי נפט חדשים עד לשנת 2030 ולהימנעות מהשתתפות בהנפקות ראשוניות של נכסים היוצרים חשיפה לענפים אלו. כחלק ממחויבות זו, בשנת 2024 לא בוצעו רכישות אקוויטי ולא יבוצעו רכישות חדשות של מניות בתחום כריית פחם וקידוחי נפט.

מדדי חשיפה לסיכון אקלים בתיק האשראי של הבנק

כחלק ממחויבות הבנק לניהול היבטי האקלים, הבנק בוחן את מידת החשיפה האגרגטיבית שלו לסיכונים האקלים בתיק האשראי העסקי, בהתאם למודל הערכת הסיכונים הפנימי שנבנה. מדידה של רמת החשיפה של הבנק לרמות הסיכון השונות היא שלב ראשון ומהותי בניהול סיכונים האקלים. בשלב זה מבוצע ניתוח ראשוני של החשיפה השורשית לסיכונים האקלים בתיק האשראי העסקי של הבנק. הניתוח אינו מביא בחשבון את מידת ניהול הסיכון של הלקוחות ואת מידת החשיפה הייחודית של כל לקוח. היבטים אלה ייכנסו ויישמו בהדרגתיות באמצעות כלי ההערכה שנבנו.

ענף פעילות	ענפים מוחרגים	עצימות החשיפה לסיכונים מעבר בטווח קצר- בינוני	עצימות החשיפה לסיכונים מעבר בטווח ארוך	עצימות החשיפה לסיכונים פיזיים בטווח ארוך	שיעור מכלל סיכון האשראי המסחרי ¹
אנרגייה ומבוססי דלקים פוסיליים	מכירה קמעונית של דלק למכוניות	5	5	4	5%
		3			
מתכות (ייצור ומסחר)		4	5	3	4%
תעשיות מבוססות כימיה	תעשיות מוצרי פלסטיק	4	5	4	2%
		4			
תעשיות אלקטרוניקה, אופטיקה ומכניקה		3	4	3	1%
תשתיות ואיכות סביבה		3	3	4	1%
בינוי (פרויקטים סגורים)		2	2	4	34%
שימושים בקרקע (כולל אנרגיה מתחדשת)		3	3	4	9%
מסחר במוצרים ושירותים עתירי אנרגיה, לרבות שירותי תחבורה והובלה		4	5	4	6%
ייצור ומסחר במוצרי מזון		3	4	4	3%
מסחר אחר		3	3	3	2%
חקלאות		2	2	5	1%
ענפים נוספים ²		3	3	2	25%

● עצימות גבוהה ● עצימות גבוהה- בינונית ● עצימות בינונית ● עצימות נמוכה

1. חישוב חשיפה לפי ענפי משק – נתונים ליום 31.12.2024, נתוני הבנק ללא נוסטרו, משכנתאות עסקיות, חברות בנות ושלוחות חו"ל.
2. ענפים בעלי חשיפה נמוכה לסיכונים אקלים.

חשיפה לענפי משק בסיכון מוגבר במעבר לכלכלה דלת פחמן

מדד נוסף שנבחן על ידי הקבוצה, בהתאם להוראות הרגולטור, הוא היקף סיכון האשראי בקבוצה המיוחס לענפים שמוגדרים כענפים בסיכון מוגבר עקב המעבר לכלכלה דלת פחמן, בעיקר עקב היותם ענפים עתירי פליטות. הקבוצה סיווגה את הענפים ככאלו שבסיכון מעבר מוגבר, בהתאם למסגרות עבודה גלובליות מובילות בנושא. סך סיכון האשראי לציבור בענפי משק בסיכון מוגבר הוא 6.82%, מתוך סך סיכון האשראי לציבור בקבוצה נכון לסוף 2024.

בשנת 2024 נרשמה עלייה מסוימת בשיעור ענפים אלה מכלל סיכון האשראי של הבנק. את העלייה הובילו ענפי האנרגייה והנדל"ן. עיקר המימון בענפי האנרגייה ניתן לחברות העוסקות בחיפוש, הפקה והפצה של גז טבעי. הגז הטבעי נחשב דלק מעבר, שהשפעותיו הסביבתיות והאקלימיות השליליות פחותות בהשוואה לפחם ונפט, ועל כן שימוש בגז טבעי הוא כלי נדרש בתהליך הגלובלי למעבר למשק אנרגייה דל פחמן. נוסף על כך, בשנים האחרונות משברים גאופוליטיים מקומיים ובין-לאומיים הגבירו את חוסר היציבות של משק האנרגייה הגלובלי והדגישו את הצורך לשמור על היציבות והעצמאות האנרגטית של ישראל. הבנק רואה חשיבות רבה בהמשך ההתקשרות עם חברות בתחומי פעילות אלה, הן לאור החשיבות שלהם כדלק מעבר והן בשל חשיבותם לעצמאות האנרגטית של ישראל.

ענפי משק בחשיפה לסיכון מוגבר במעבר לכלכלה דלת פחמן	אחוז מסך סיכון אשראי לציבור
דלקים פוסיליים ¹	1.86%
חקלאות בעלי חיים	0.06%
ייצור חשמל מדלקים פוסיליים	0.76%
יצרני מלט, מוצרי מתכת, מוצרי עץ ונייר	0.93%
נדל"ן מניב	2.61%
תחבורה, הובלה וייצור כלי רכב	0.59%
סך הכול	6.82%

ניתוח ההשפעות של התממשות סיכונים אקלים על הבנק באמצעות ניתוחי תרחישים

שינויי האקלים עשויים להתפתח בקצב, בעוצמה ובאופן משתנים, בהתאם לקצב ואופי המעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן. הדבר עשוי לגרום שינויים בסביבה העסקית שבה הבנק פועל, בד בבד עם יצירת הזדמנויות וסיכונים חדשים. לצורך בחינת עמידות האסטרטגיה העסקית של הבנק בפני השפעות אפשריות של שינויי האקלים יושמו תרחישי אקלים לסיכונים פיזיים ונאמדה השפעתם על שווי הנכסים המשועבדים לבנק (תרחיש הצפה, תרחיש עלייה בגובה פני הים, תרחיש שריפה ותרחיש שחיקת רכס הכורכר).

1. הענף כולל את כל שרשרת הערך של דלקים פוסיליים, לרבות חיפוש, כרייה, הפקה, זיקוק, שיווק ומכירת מוצרים המבוססים על דלקים פוסיליים, כולל פחם, נפט וגז.

השפעה אפשרית של תרחיש Net-Zero על הבנק – סיכון מעבר

תרחיש Net-Zero הוא תרחיש שלפיו הכלכלה הגלובלית מבצעת מעבר הדרגתי ומנוהל לאיפוס פליטות עד שנת 2050, על מנת להגביל את ההתחממות הגלובלית לכדי 1.5 מעלות צלזיוס בלבד (בהשוואה לתקופת טרום המהפכה התעשייתית). זאת בהתאם לעקרונות הסכם פריז משנת 2015 – האמנה הבין-לאומית המקיפה ביותר בתחום האקלים. תרחיש זה נחשב מבחינה בין-לאומית כתרחיש הרצוי ביותר על מנת לעמוד ביעדי הסכם פריז ולצמצם את הפגיעה הכלכלית הכרוכה במעבר לכלכלה דלת פחמן. בהתאם לכך, מדינות רבות (בדגש על מדינות אירופה) וחברות עסקיות רבות ברחבי העולם הצהירו על התחייבותן לעמוד ביעדי איפוס פליטות בהתאם למתווה הנדרש לתרחיש זה. במסגרת זו, מדינות שהתחייבו ליעדים אלה מבצעות תהליכים משמעותיים לקידום המעבר לכלכלה דלת פחמן בארצותיהן, לרבות אימוץ רגולציות מתקדמות, השקעה בתשתיות ירוקות יותר וקידום טכנולוגיות אקלים חדשניות. זהו תרחיש שאפתני המניח שינויים רגולטוריים מהירים והתפתחות טכנולוגית מואצת בטווח הזמן הקצר. תרחיש זה מגלם בתוכו סיכונים מעבר משמעותיים, לצד סיכונים פיזיים פחותים לעומת החלופות (עם זאת, סיכונים אלו אינם זניחים עקב ההתחממות של 1.5 מעלות).

בהקשר זה יש לציין כי מדינת ישראל לא התחייבה ליעדי פליטות התואמים לתרחיש Net-Zero. בפרט, יעד הפחתת הפליטות של ישראל לשנת 2030 נחשב נמוך לעומת מדינות מפותחות אחרות, אשר רובן הציבו יעד הפחתה של 40% לפחות עד 2030. מבנה משק האנרגיה הישראלי אינו תואם כיום משק דל פחמן, ולא מתבצעים כיום צעדים למעבר מואץ למשק כזה. נתון זה משפיע גם על אופן ההיערכות של הבנק, כבנק גדול בישראל המשקף את הכלכלה הישראלית כולה.

הענפים הצפויים להיפגע באופן החמור ביותר במסגרת תרחיש Net-Zero הם ענפי המשק הקשורים לשרשרת הערך של הדלקים הפוסיליים. במסגרת תרחיש זה חשוף הבנק לסיכונים אשראי גבוהים יותר באופן יחסי, לאור פעילות המימון שלו בענף האנרגיה הפוסילית.¹ חשיפתו של הבנק לפעילות בענף האנרגיה הפוסילית נובעת ממאפייני שוק האנרגיה בישראל: נכון לשנת 2023, רק כ-12% (9.1 TWh) מייצור החשמל בישראל מקורו באנרגיה מתחדשת, ועל פי תחזיות רשות החשמל, בשנת 2030 צפוי שיעור זה לעלות לכדי 28% (26.7 TWh) בלבד. מקור ייצור האנרגיה המרכזי בישראל הוא גז טבעי, ועל פי ההערכות הוא יהיה אחראי ל-70% מייצור האנרגיה בשנת 2023. נתח זה צפוי לעלות ל-72% בשנת 2030 על פי תחזיות רשות החשמל.² מבנה משק האנרגיה הישראלי הנוכחי והתלות הצפויה שלו בדלקים פוסיליים גם בעתיד על פי התכנונים הנוכחיים, ממתנים את חשיפתו של הבנק לסיכונים הקשורים במעבר לכלכלה דלת פחמן, לפחות בשנים הקרובות.

אף על פי כן, היערכותו של הבנק לקידום מימון ירוק והרחבת היקף האשראי הירוק שהוא מעמיד, ובפרט בתחום האנרגיה המתחדשת, עשויות להפחית את רמת הסיכון הכוללת בתרחיש זה.

ניתוח תרחישים לסיכונים אקלים (סיכון פיזי)

הסיכונים הפיזיים נחשבים איומי ייחוס בישראל, והם בעלי פוטנציאל פגיעה בנכסים פיזיים של הבנק או בנכסים המשועבדים לבנק. על מנת להעריך את מידת החשיפה של הבנק לסיכונים אלה, ביצע הבנק ניתוח של ארבעה תרחישי קיצון אקלימיים בתחום הסיכונים הפיזיים:

1. נכון ל-31.12.24, מסך סיכון האשראי של הבנק יוחס לחשיפה לענפי משק המהווים חלק משרשרת הערך של דלקים פוסיליים (לרבות חיפוש, כרייה, הפקה, זיקוק, שיווק ומכירת מוצרים המבוססים על דלקים פוסיליים, כולל פחם, נפט וגז), ועוד 0.76% מסך סיכון האשראי יוחס לענף ייצור חשמל מדלקים פוסיליים.
2. מתוך דוח משק החשמל, ספטמבר 2023, רשות החשמל.

תרחיש הצפה¹ – אירוע נקודתי שבו מים מציפים קרקע יבשה, בדרך כלל בהיקף נרחב שעלול לגרום נזק ואבדות בנפש וברכוש. הצפה יכולה להיווצר משיטפון בזק (זרימה פתאומית של מים בעקבות גשם חזק), מהצפת נהרות, צונאמי וכו'.

תרחיש עליית מפלס הים – אירוע שעלול להתממש בטווח הארוך יותר, עלייה מואצת במפלס הים הנובעת מההתחממות הגלובלית ושינויי האקלים, המסה של הקרחונים והתחממות האוקיינוסים (ובעקבות כך גידול בנפח שלהם). עליית מפלס הים בישראל עלולה לגרום נסיגה בקו החוף, פגיעה בחופים ובמבנים בקרבת החוף, וכן לגרום לשטחים רבים להיות בלתי אפשריים למגורים, להמלחת אקוויפר החוף (הקטנת המים הראויים לשתייה ברשות ישראל) ולהגברת סיכון הצפות בערי החוף.

שריפה – שריפה טבעית המתרחשת בתדירות מוגברת, בעוצמה ובהיקף גבוה יותר, הנוצרת כתוצאה מההתחממות הגלובלית. שינויי האקלים גורמים עלייה בטמפרטורה, תקופות יובש ממושכות ושינויים בתנאי הרוח, מה שעלול לגרום התרחשות מוגברת של שריפות יער וחורש טבעי.

שחיקת רכס הכורכר – הנגרמת בחופי ישראל מגלי הים, רוחות וסערות, וכן בשל פעילות אנושית (פיתוח חופים, בנייה ותשתיות סמוך לקו החוף). שחיקת רכס הכורכר עלולה לגרום קריסת מצוקים, פגיעה בתשתיות, החמרת תהליכי סחף ועוד.

הניתוח התבסס על מיפוי מיקום הנכסים המשועבדים לבנק ומיפוי אזורי הסיכון למגוון התרחישים, בהתאם למפות מעודכנות של המשרד להגנת הסביבה. מפות אלה מבוססות על אירועי הצפות בעבר, כולל אירוע הצפה משנת 1992. הונח כי כלל הנכסים המשועבדים ייפגעו בהתאם למידת הקרבה שלהם לאזורי הסיכון שמופ, בהתאם לשיעורי פגיעה שנקבעו בעוצמות שונות. כמו כן, מטעמי שמרנות, נוספו לאזורי הסיכון שכבות אזורי סיכון נוספות, המרחיבות את היקף השטח הנפגע. מידת הפגיעה בנכסים היא בהתאם לאזורי הסיכון. בנוסף, אין התייחסות למאפיינים פרטניים של הנכס (כגון גובה הנכס, קומה, גיל הבניין ואיכות תשתיות הניקוז המקומיות) שעשויים להפחית את מידת הפגיעה.

בתרחיש חושבה ההשפעה על שווי הנכסים המשועבדים לבנק הן עבור תיק המשכנתאות והן עבור הנכסים המשועבדים להבטחת האשראי העסקי. לצורך כך, בוצע מיפוי של כלל הנכסים המשועבדים לבנק בהתאם למפות אזורי הסיכון. שיעורי הפגיעה חושבו על בסיס שווי נכסים שמרני (לדוגמה, במשכנתאות – שווי מקורי ללא השינוי במחירי הדיור ממועד נטילת המשכנתה; באשראי העסקי – בהתאם להערכת שווי הנמוכה הקיימת) ונקבעו בהתאם למאפייני הסיכון של האזורים השונים. לאחר חישוב שווי הנכס החדש, לאחר השחיקה (אם הנכס נמצא באזורי הסיכון ובהתאם לשיעור הפגיעה שנקבע), נבחנו הפערים בין יתרות האשראי הנוכחיות לשווי הנכס הנפגע, וסווגו כיתרת אשראי בסיכון פוטנציאלי.

בכל תרחישי האקלים, בוצע ניתוח עבור מספר תרחישים ברמות חומרה שונות. כמו כן, חושב תרחיש משולב המניח התממשות של מספר אירועי תרחישי אקלים במקביל. תוצאות הניתוח, שנעשה מתוך הנחות מוצא שמרניות, מצביעות על פגיעה לא מהותית בתיק האשראי של הבנק, וזאת גם מבלי להביא בחשבון כיסוי ביטוחי של הנכסים. עם זאת, יצוין כי לניתוח זה יש מגבלות הנובעות מזמניות הנתונים המוגבלת במדינת ישראל. הבנק ימשיך לעקוב אחר התפתחות הסיכון ולבחון היבטי השפעה ותרחישים נוספים.

1. יובהר כי אירועים של הצפות, שיטפונות ועלייה במפלס פני הים עלולים לגרום פגיעות נוספות כמו נזק לתשתיות, פגיעה בהמשכיות עסקית ושרשראות אספקה ואובדן הכנסות, שלא הובאו בחשבון בניתוח התרחישים הנוכחי שהתייחס רק להיבטי האשראי.

ניהול סיכונים תפעוליים הקשורים לאקלים

הבנק פועל על מנת להיערך לסיכונים התפעוליים העולים משינויי האקלים ולהתאים את מדיניותו להיערכות להתממשות סיכונים אלה. הבנק פועל כדי להיערך בצורה מתאימה לאתגרים עתידיים ולהמשכיות עסקית עבור השירותים הקריטיים במגוון תרחישים, ובהם תרחישי אקלים, וכן למתן מענה ללקוחותיו גם בעיתות חירום, עד כמה שהדבר יתאפשר.

לבנק תוכנית סדורה לנושא ההמשכיות העסקית (Continuity Management Plan) הכוללת מסמך מדיניות להתאוששות מאסון והמשכיות עסקית המאושר על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון. לבנק תוכניות עבודה מפורטות ונוהלי עבודה בשעת חירום. תוכנית ההמשכיות העסקית מיושמת במערכות של כל חטיבות הבנק ומובלת על ידי יחידת ההמשכיות העסקית. היערכותו של הבנק לתרחישי קיצון לאומיים, בדגש על אירועי רעידת אדמה, צפויה לתת מענה לצורכי המשכיות עסקית גם באירועי קיצון אקלימיים. במקביל, לצורך היערכות מתאימה להתממשות סיכונים אקלים, מיפה הבנק את הנכסים האסטרטגיים שלו על מנת לבחון את עמידותם להתממשות תרחישי אקלים, בדגש על סיכון הצפות, הרלוונטי במיוחד בשל המיקום הגאוגרפי של נכסים אלה. עבור הנכסים הרלוונטיים ישנן תוכניות להפחתת הסיכון והיערכות להתממשות. היערכות הבנק לסיכונים אקלים תפעוליים מתבטאת גם בתכנון ובנייה של מבנים חדשים של הבנק. מבנה מטה הבנק החדש בלוד נבנה בהתאם לתקן בנייה ירוקה מתקדם, והוא כולל מערכות הגנה מפני נזקי טבע דוגמת שיטפונות ושריפות ומערכות לחיסכון וניטור שימוש במשאבים ואיכות אוויר. נוסף על כך, משק החשמל בישראל מאופיין ברמת מוכנות נמוכה יחסית לסיכונים אקלים. ריבוי הפסקות חשמל הוא סיכון מהותי בישראל, והוא אף צפוי לגבור מפני ששינויי האקלים צפויים להוביל לעלייה בביקוש לחשמל ולפגיעה בתשתיות חשמל¹. לצורך היערכות לסיכון זה, המתקנים החיוניים בבנק מגובים לשעת חרום בהתאם להנחיות בנק ישראל והרגולציה הרלוונטית.

ניהול סיכונים סביבתיים

סיכונים סביבתיים הם סיכונים הנובעים מפוטנציאל ההשפעה של שינויים או נזקים סביבתיים על התאגידים הפיננסיים. הבנק חשוף להפסד העלול לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה, בשל עלויות גבוהות שנגרמו ממפגעים סביבתיים ורגולציה בתחום איכות הסביבה. הרעה עלולה לקרות גם מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי הנגרם על ידי פרויקט שהוא מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים ממנו: מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה. גורמי הסיכון הסביבתי הם השפעות מגוונות של התאגיד על איכות הסביבה, לרבות בהקשרי זיהום אוויר ומים, קרקעות מזהמות, פגיעה במגוון הביולוגי, ציות לרגולציה סביבתית בתחומים מגוונים ועוד.

לבנק מדיניות מוסדרת בתחום ניהול הסיכונים הסביבתיים במסגרת מסמכי מדיניות האשראי. סיכון האשראי הוא הרלוונטי והחשוב ביותר, והוא מושפע מגופים לוויים בעלי פוטנציאל ליצירת זיהומים ומפגעים סביבתיים. מסמכי מדיניות האשראי של הבנק כוללים מדיניות ייעודית לסיכונים סביבתיים ובה מתודולוגיה לזיהוי, הערכה וטיפול בסיכון הסביבתי. כמו כן נקבעו תהליכי עבודה לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון, אם קיים, בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד.

1. בהתבסס על סקירת המכון למחקרי ביטחון לאומי – "ביטחון אנרגטי לנוכח משבר האקלים".

הבנק בוחן את ההשלכות של הסיכונים הסביבתיים כחלק אינטגרלי מסיכוני האשראי (בהיבטים פיננסיים, משפטיים וביטוחיים). מדיניות ניהול הסיכונים הסביבתיים בעת מתן אשראי, כחלק מתהליך ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק, מביאה בחשבון לא רק שיקולים המתבססים על טיב הלקוח, כושר הפירעון, טיב הבטוחות וכדומה, אלא גם שיקולים סביבתיים, ובכללם פוטנציאל הפגיעה בסביבה כתוצאה מפעילות הלווה ופוטנציאל ההשפעות הסביבתיות על פעילותו הסדירה.

הבנק משלב שיקולים סביבתיים במתן אשראי, הן בפרויקטים שבהם הוא מארגן ומוביל והן במתן אשראי שוטף לחברות. בחינת סיכון זה מבוצעת בחברות בעלות היקף פעילות רחב ופוטנציאל מהותי לסיכון סביבתי. נוסף על כך, בעת הערכת שווי לביטחון של קרקעות, מדור השמאות מבצע הערכה של סיכונים סביבתיים שמובאים בחשבון בעת העמדת אשראי, בהקשר של זיהום סביבתי והשלכותיהם על שווי הנכסים, בדגש על נכסים בעלי פוטנציאל של זיהום קרקע ומי תהום.

הנושאים הסביבתיים מוטמעים גם בפעילות סניפי חו"ל של הבנק. מזרחי-טפחות לונדון משתמש בעקרונות שפרסם ה-PRA (Prudential Regulation Authority) בדבר ניהול הסיכון הפיננסי הנובע משינויי האקלים, כקווים מנחים לגיבוש מדיניות ניהול הסיכונים הסביבתיים. כחלק ממדיניות זו, בסניף לונדון תבנית בקשות האשראי כוללת התייחסות מובחנת להיבטים סביבתיים אשר מובאים בחשבון בשיקולי אישור האשראי – בתחום הנדל"ן, נבחנים סיכונים בהיבטים כמו שריפות, שיטפונות וקרה לאזורים ירוקים, ואילו בתחום האשראי המסחרי נבחנים סיכונים הנובעים משימוש וייצור פלסטיק, חקלאות ימית, נפט וגז. סיכונים אלו מובאים בחשבון גם בהערכת שווי נכסים המשמשים כביטחונות.

זיהוי, מדידה ופיקוח של סיכוני סביבה

- **איתור, זיהוי, מיפוי וניטור –** בבנק מופו ענפים בעלי פוטנציאל מהותי לסיכון סביבתי, בהם ענפים שונים בתחום האנרגיה, התעשייה, התחבורה, ההתפלה, הכרייה והחציבה. ענפי המשק מוינו לפי מידת השפעתם על איכות הסביבה בהיבטים אלה: שפכים, חומרים מסוכנים, רעש, קרינה, פסולת, קרקע, אוויר, ריח, אסבסט, פליטות לאוויר. בהמשך לכך זוהו לקוחות מהותיים הפועלים בענפים בעלי פוטנציאל ממשי לסיכון סביבתי, לרבות סיכוני אקלים. מיפוי זה נבחן מדי תקופה ונעשים בו שינויים והתאמות בעקבות הנחיות, רגולציות ותקינות מקומיות ובין-לאומיות.
- **אומדן מידת ההשפעה של הסיכונים הסביבתיים –** אשראי שעמד בקריטריונים שהוגדרו, נבחן בין היתר באמצעות: שמאות לנכסים (על פי קריטריונים לאיתור קרקעות ונכסים שבהם יש צורך בהתייחסות להיבטים סביבתיים), מידע מהותי המתפרסם בדוחות הכספיים, מידע המתקבל מהלקוחות ודוחות למשרד הגנת הסביבה. במימון בהיקפים גדולים (בשיעור מהון הבנק) של מיזמי נדל"ן וקרקעות מבוצעת בחינה של אינדיקציות חיוביות לסיכונים סביבתיים בהתאם לרשימת קריטריונים שהגדיר הבנק. בחינת נושא זה מוסדה גם במסגרת הדיווח של המפקחים על מצב הפרויקט. במיזמי תשתית גדולים מאוד (הקמה ובנייה חדשה וכן תפעול), שהבנק מארגן את מימונם, מבוצעת הערכה סביבתית בדגש על מפגעים סביבתיים ועמידה ברגולציה הרלוונטית. במסגרת זו: דרישה מהיועץ הטכני/הסביבתי להתייחסות להשפעות הסביבתיות, אומדן העלויות של המיזם והאמצעים למזעור הסיכון, עמידה בדרישות רגולטוריות סביבתיות, מטרת המיזם ושימושיו העתידיים וצעדים אופרטיביים למזעור הסיכונים הסביבתיים.
- **אשראי לענפי משק בעלי השפעה סביבתית מהותית –** במסגרת בקשות האשראי בהיקף מהותי, עבור חברות בענפי משק שזוהו כבעלי השפעה סביבתית מהותית, ניתנת התייחסות לסיכונים סביבתיים שעלולים להשפיע על כושר החזר האשראי. לדוגמה עמידה בהוראות רגולטוריות, עלויות מהותיות בתחום הסביבתי והליכים משפטיים המתנהלים כנגד החברה. אלה משוקללים במסגרת הערכת הסיכונים הכוללת של הלקוח.
- **שימוש במאגרי מידע בתחום הסביבה –** כחלק משילוב הסיכונים הסביבתיים במערך העבודה, רוכזה רשימה נרחבת של מאגרי מידע בתחום איכות הסביבה המסייעת לגורמים העסקיים במידת הצורך. הרשימה, אשר גובשה בסיוע היועצים הסביבתיים של הבנק, מאגדת בתוכה מאגרי מידע הנוגעים לתחומי מידע בתחום התכנון והבנייה, מאגרים משפטיים, רישיונות והיתרים, דירוגים ודוחות, מפות ועוד.

הדרכת העובדים בנושא סיכוני אקלים וסביבה

ציר נוסף בהיערכות הבנק הוא הטמעת המודעות לנושא האקלים והסביבה בקרב העוסקים במתן אשראי. מטה החטיבה לבנקאות עסקית מקיים הכשרות בתחום לבעלי תפקידים רלוונטיים בחטיבה, בסיוע יועצים מקצועיים חיצוניים מתחום איכות הסביבה ומהתחום המשפטי. ההכשרה כוללת זיהוי של סימני האזהרה בהקשר של סיכוני איכות סביבה ואקלים, ההשלכות של סיכונים אלה על ההיבטים העסקיים, עדכוני הרגולציה, מקורות המידע לנושאי הסיכונים הסביבתיים, דרך ניהולם בחברות (השקעות והוצאות בתחום, תביעות משפטיות וכו') והיבטים של סיכונים סביבתיים בעת כינוס נכסים. ההדרכות מותאמות

למאפייני הפעילות של היחידות העסקיות ונעשית בהן סקירה של תהליכי העבודה בתחום הסביבתי: בפעילות שוטפת של החברות, בליווי פרויקטים, בנכסים המשועבדים לבנק ובמסמכים המשפטיים. בשנת 2024 התקיימו כמאה שעות הדרכה בנושא ניהול סיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים בהדרכות ייעודיות לבעלי תפקידים רלוונטיים. בחטיבה לבנקאות עסקית הוטמע נושא הסיכונים הסביבתיים והרחבת המדיניות והעשייה בתחום זה, במסגרת ישיבות פנימיות עם בעלי התפקידים הרלוונטיים. בישיבות הוצגה סקירה של סיכונים סביבתיים בכלל, ונושא סיכוני האקלים והעלייה בחשיבותם בפרט, בדגש על סימני אזהרה שקיומם מצריך בחינה מעמיקה יותר בהיבטים הסביבתיים.

ניהול סיכוני אקלים וסביבה בבנק יהב

בנק יהב החל בתהליך מקיף לבניית מסגרת לניהול סיכוני אקלים, בליווי ייעוץ חיצוני. בוצע סקר פערים ראשוני בהתאם להוראות הרגולציה. התהליך יכול קביעת מסגרות דיווח סדירות להנהלה ולדירקטוריון, לצד פיתוח מנגנונים לזיהוי, הערכה וניהול של סיכונים הקשורים לאקלים. כחלק מתהליך זה, יכתב מסמך מדיניות ייעודי לניהול סיכוני אקלים. באשר לניהול סיכוני אקלים בתיק הנוסטרו, בנק יהב הטמיע היבטים הקשורים לסיכוני אקלים וסביבה במדיניות ניהול ההון וההשקעות של הבנק, עוד בטרם הושלמו התהליכים הרוחביים לניהול סיכוני אקלים. עיקר החשיפה בהשקעות הבנק היא לענף הבנקאות, עם הישענות על דירוגי חברת S&P ופרסומים פומביים המצביעים על רמת סיכון נמוכה. בהמשך, ובהתאם לתהליכים שיגובשו בבנק, יבחן הבנק את הצורך להתאים את המנגנונים הקיימים במערך הנוסטרו לניהול סיכונים.

אחריות כלפי הסביבה

ניהול והפחתת המדרך הפחמני

המדרך הפחמני של קבוצת מזרחי-טפחות מורכב משני רכיבים מרכזיים: פליטות גזי החממה הנובעות מפעילותה התפעולית של החברה ופליטות גזי החממה המשויות לפעילות הפיננסית של הקבוצה.¹ הקבוצה מנהלת את המדרך הפחמני התפעולי שלה החל משנת 2012² והציבה עבורו יעד הפחתה ארוך טווח.

זוהי השנה השלישית שבה הבנק מודד את המדרך הפחמני המלא שלו, כולל היקף הפליטות הממומנות. חישוב הפליטות הממומנות נעשה בהתאם לתקן הבין-לאומי PCAF,³ המשמש כיום כתקן הגלובלי המוביל לחישוב פליטות המשויות לפעילות פיננסית. החישוב מבוצע כחלק ממחויבות הבנק להפחתת פליטות וצמצום ההשפעות האקלימיות שלו.

ככל ארגון עסקי, גם לפעילותו התפעולית השוטפת של בנק מזרחי-טפחות יש השפעה סביבתית ישירה. הבנק שואף להטמיע פרקטיקות אחריות כלפי הסביבה בהתנהלותו השוטפת ולצמצם השפעות ישירות בד בבד עם התייעלות תפעולית. מתוקף הפעילות של הבנק בבנייני משרדים, עיקר ההשפעות הסביבתיות הישירות של הבנק נובעות מצריכת אנרגיה במשרדים ומצי הרכב, וכן בצריכת חומרים משרדיים, בדגש על נייר. הבנק מנהל היבטים אלו באמצעות תוכניות עבודה רב-שנתיות לצמצום ההשפעות ומעקב תדיר על ידי הצוותים הרלוונטיים בבנק.

בשנת 2024 המשיך הבנק בתוכנית ההתייעלות האנרגטית הכוללת החלפת ציוד ומערכות שאינם יעילים אנרגטית, עידוד מעבר לכלי רכב היברידיים, בקרה וניטור שוטפים על צריכת האנרגיה וכן קידום בנייה ירוקה במתקני מטה הבנק. להרחבה ולפרטים נוספים על תהליכי ההתייעלות האנרגטית, ראו בהמשך פרק זה.

מידת המדרך הפחמני התפעולי של הבנק

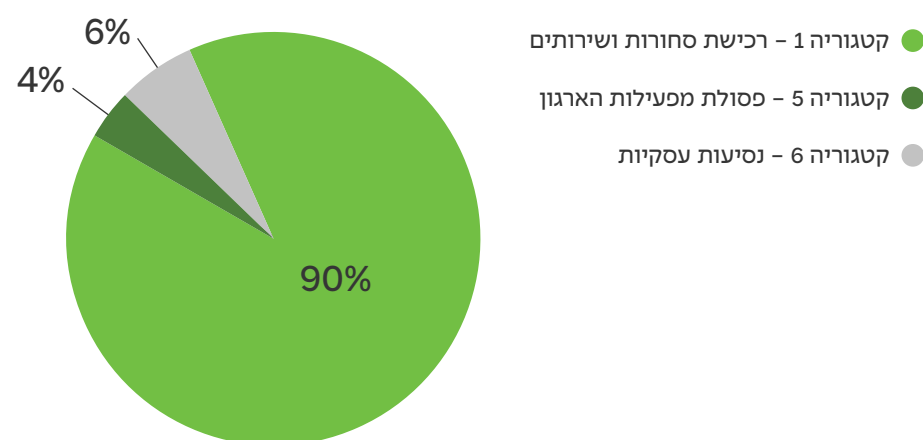
קבוצת מזרחי-טפחות מקפידה למדוד את פליטות גזי החממה הנגרמות כתוצאה ישירה מפעילותה מצריכת בניין וסולר (מכלול 1), פליטות עקיפות כתוצאה מצריכת החשמל בבנק (מכלול 2) ופליטות עקיפות נוספות בשרשרת האספקה: צריכת נייר ופסולת נייר המועברת למחזור, צריכת מים, פסולת אלקטרונית המועברת לגריטה וטיסות עסקיות (מכלול 3).

גם השנה ממשיכה הקבוצה לדווח על פליטות גזי החממה שלה למערך הדיווח הוולונטרי של המשרד להגנת הסביבה. מידת ממצאי פליטות גזי החממה נעשית בהתאם למתודולוגיית GHG Protocol.⁴ הקבוצה מדווחת זו השנה השנייה, לפי חלוקה ל-Location based ו-Market based. מהנתונים ניתן לראות כי בשנת 2024 חלה ירידה של כ-6% בסך המדרך הפחמני לעומת השנה הקודמת (Location-based), ושל כ-14% לעומת שנת הבסיס, 2020. בעקבות כך, חלה ירידה של כ-6% בעצימות טביעת הרגל למ"ר, ושל כ-7% בעצימות טביעת הרגל לעובד.

1. קטגוריה 15 במכלול 3, לפי הטקסונומיה של ה-GHG protocol, התקן הגלובלי לחישוב טביעת רגל פחמנית.
2. בשנת 2012 פורסם דוח ESG הראשון של הבנק ובו פורסמו נתוני המדרך הפחמני.
3. Partnership for Carbon Accounting Financials.
4. Greenhouse Gas Protocol.

מקור הפליטות – מכלול 3¹

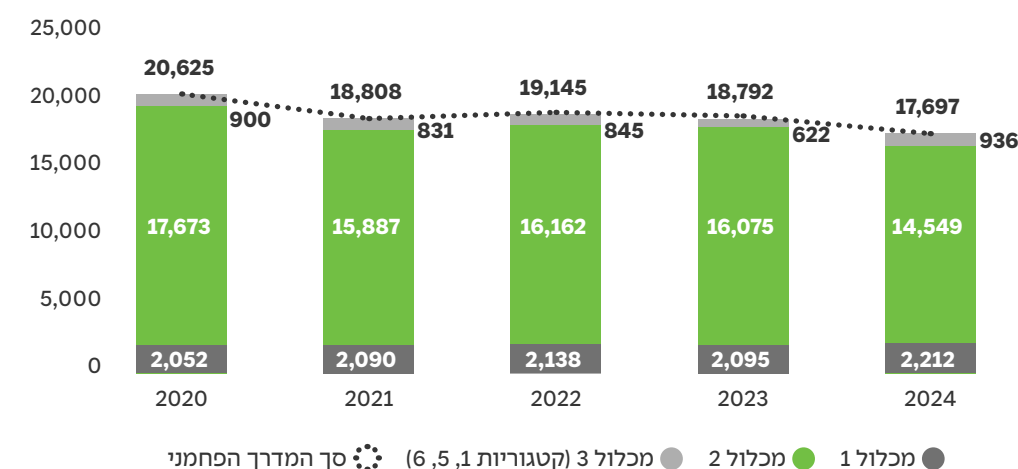

המדרך הפחמני התפעולי של קבוצת מזרחי-טפחות (טון CO₂e)⁴

2024	2023 ²	2022	2021	2020	יחידת מידה	Market based
2,212	2,095	2,138	2,090	2,052	טון CO ₂ e	מכלול 1
16,113	18,167	18,166	18,875	20,494	טון CO ₂ e	מכלול 2
936	622	845	831	900	טון CO ₂ e	מכלול 3 (קטגוריות 1, 5, 6) ⁵
19,261	20,884	21,149	21,796	23,446	טון CO ₂ e	סך המדרך הפחמני – מכלולים 1, 2 ו-3
0.128	0.139	0.128	0.143	0.155	טון CO ₂ e / מ"ר	עצימות מדרך פחמני

2024	2023	2022	2021	2020	יחידת מידה	Location based
2,212	2,095	2,138	2,090	2,052	טון CO ₂ e	מכלול 1
14,549	16,075	16,162	15,887	17,673	טון CO ₂ e	מכלול 2 ⁶
936	622	845	831	900	טון CO ₂ e	מכלול 3 (קטגוריות 1, 5, 6) ⁷
17,697	18,792	19,145	18,808	20,625	טון CO ₂ e	סך המדרך הפחמני – מכלולים 1, 2 ו-3
0.118	0.125	0.116	0.123	0.136	טון CO ₂ e / מ"ר	עצימות מדרך פחמני
2.412	2.589	2.523	2.460	2.719	טון CO ₂ e / עובד	עצימות מדרך פחמני

המדרך הפחמני התפעולי של הקבוצה (טון CO₂e)⁸

- נתוני המדרך הפחמני של הקבוצה כוללים את בנק מזרחי-טפחות ואת חברות הבת העיקריות. בנק אגוד נכלל בשנים 2020-2022, החל משנת 2023 אוחד בנק אגוד באופן מלא עם בנק מזרחי-טפחות.
- נתוני הפליטות במכלול 1 ו-2 כוללים פליטות מחדר מחשבים של הבנק ומשרתי הגיבוי (DRP), העומדים על סך 4,581 טון CO₂e בשנת 2024.
- העלייה נובעת בעיקר מגידול בצריכת הסולר, בעקבות התרחבות מצבת הבלדריות של בנק מזרחי-טפחות בכ-2 רכבים בכל שנה.
- חל עדכון קל במכלול 2 (Market-based) בשנת 2020, בעקבות טיוב נתוני הפליטה.
- החל משנת 2023, חישובי מכלול 3 כוללים גם צריכת מים.
- בוצעו שינויים רטרואקטיביים במכלול 2 בשנים 2020-2023, עקב שימוש בנתוני פליטה מעודכנים. בעקבות כך, חל שינוי קל בעצימות המדרך הפחמני (טון CO₂e/עובד).
- חישוב זה כולל צריכת נייר, מחזור נייר, פסולת אלקטרונית, טונרים וראשי דיו, טיסות עסקיות וצריכת מים.
- נתוני המדרך הפחמני של הקבוצה כוללים את בנק מזרחי-טפחות ואת חברות הבת העיקריות. בנק אגוד נכלל בשנים 2020-2022, החל משנת 2023 אוחד בנק אגוד באופן מלא עם בנק מזרחי-טפחות.

1. החל משנה זו, דיווח פליטות גזי החממה במכלול 3 מוצג בחלוקה לקטגוריות, בהתאם להנחיות ה-GHG Protocol. יש לשים לב כי האחוזים המוצגים בגרף זה אינם כוללים את קטגוריה 15, זאת למען הנוחות בקריאת הנתונים.

היקף הפליטות הממומנות

הבנק מדווח זו השנה השלישית על היקף הפליטות הממומנות שלו. המדידה מאפשרת לבנק לנהל בצורה סדורה ומעמיקה את מידת החשיפה שלו למימון עתיר פליטות, ולהשתמש במידע לצורך קבלת החלטות איכותיות ומבוססות נתונים. הבנק ממשיך לפעול ולפתח את יכולות המדידה וההערכה שלו של הפליטות הממומנות, תוך דיוק רמת התאימות לדרישות הספציפיות והמתעדכנות של תקן ה-PCAF. במסגרת זו, פעל הבנק להרחיב את יכולות איסוף המידע הפיננסי והסביבתי מלקוחותיו, והשנה הרחיב הבנק את השימוש בנתוני טביעת רגל פחמנית שנאספו ישירות מלוויים עסקיים של הבנק לצורך זה. במסגרת עדכון והתאמת המתודולוגיה, הבנק עשה שימוש בנתונים סביבתיים נוספים, אשר היקפם הולך וגדל משנה לשנה עם רמת הבשלות של המשק הישראלי בתחום.

תוצאות המדידה בשנה הנוכחית הראו ירידה בעצימות הפליטות הממומנות של הבנק, שעמדו בשנת 2023 על 104.9 טון פד"ח למיליון ש"ח בעוד השנה עצימות הפליטות עומדת על 96 טון פד"ח למיליון ש"ח. עצימות הפליטות הממומנות נמוכה יותר השנה כתוצאה מעליה בהיקף המימון של אנרגיות מתחדשות והרחבת השימוש בנתוני פליטות שנאספו מלקוחות לצד עליה בזמינות הנתונים הקיימים במשק הישראלי והתייעלות של רשת החשמל במדינת ישראל.

הבנק ממשיך לפעול על מנת לדייק ולפתח את המתודולוגיה לפיה הוא מחשב ומעריך את טביעת הרגל הפחמנית שלו, להעשיר את מסד הנתונים הסביבתי עליו הוא מתבסס, ולעבוד עם לקוחותיו בשיתוף פעולה על מנת לקדם עתיד כלכלי דל פחמן במדינת ישראל.

היקף הפליטות הממומנות מסך האשראי המסחרי לשנת 2024¹

ענף	סך פליטות ממומנות (MTCO ₂ e)	שיעור מסך החובות ²	עצימות פליטות ³ (טון למיליון ש"ח)	ציון איכות מידע ⁴
אחר	0.3	1%	124.5	4.9
אנרגיה ומבוססי דלקים פוסיליים	2.5	3%	219.7	2.7
מסחר ושירותים	1.8	5%	99.8	4.5
נדל"ן ובנייה	0.5	7%	19.2	3.4
תחבורה והובלה	0.2	1%	76.7	3.8
תעשייה	1.1	2%	199	4.5
תשתיות ואיכות סביבה	0.2	1%	55.5	3.7
סכום כולל	6.7	20%	96	3.7

- היקף הפליטות הממומנות לשנת 2024 כולל את נתוני האשראי שהוגדרו כמהותיים, מתוך האשראי המסחרי המאזני שהעמיד הבנק בחטיבה העסקית ובחטיבה הקמעונאית. נתונים אלה אינם כוללים את האשראי בשלוחות חו"ל של הבנק, את האשראי לרשויות עירוניות וכן אינו כולל אשראי בסכום הנמוך מ-1,000,000 ש"ח (10,000 ש"ח בדו"ח 2022). יובהר כי אשראי לרשויות עירוניות לא נכלל בחישוב בהתאם להנחיות תקן ה-PCAF בנושא.
- אשראי לציבור בבנק.
- עצימות הפליטות הכוללת מחושבת בנפרד ברמה הענפית ועבור כלל האשראי המסחרי. העצימות היא היחס של סך הפליטות למיליון ש"ח חוב.
- ציון איכות המידע נמדד על פי תקן ה-PCAF וניתן לכל מימון/השקעה בהתאם למהימנות המידע הזמין עבורם. סולם הציון נע החל מציון 1 – גבוה ועד לציון 5 – נמוך.

ניהול היבטי סביבה בפעילות התפעולית של הבנק

צריכת משאבים אחראית – התייעלות אנרגטית

צריכת האנרגיה בקבוצת מזרחי-טפחות

	2024	2023	2022	2021	2020	
חשמל (קוט"ש)	221.9	228.3	209.1	221.5	235	סך צריכת החשמל למ"ר
	4,543	4,725	4,541	4,427	4,701	סך צריכת החשמל לעובד
	33,325,097	34,286,597	34,453,858	33,846,527	35,656,592	סך צריכת החשמל
דלק (ליטרים)	652,695	625,829	678,542	710,442	697,703	סך צריכת בנזין
	246,095	228,516	197,345	162,068	134,769	סך צריכת סולר ¹
	898,790	854,345	875,887	872,510	832,472	סך צריכת דלק
אנרגיה (GJ)	119,970	123,432	124,034	121,847	128,364	סך צריכת חשמל
	22,268	21,352	23,150	24,239	23,804	סך צריכת בנזין
	9,494	8,816	7,613	6,252	5,199	סך צריכת סולר
	151,733	153,599	154,797	152,338	157,367	סך צריכת האנרגיה
עצימות אנרגטית	1.01	1.02	0.94	0.99	1.03	סך עצימות אנרגטית למ"ר (GJ/מ"ר)
	20.68	21.17	20.4	19.92	20.75	סך עצימות אנרגטית לעובד (GJ/עובד)

* KWh – קילו ואט לשעה

** GJ – ג'יגה ג'אול – יחידה למדידת אנרגיה

בשנת 2024 חלה עלייה של כ-4% בצריכת הבנזין של הקבוצה.² יצוין כי בנתוני הצריכה של הבנק נרשמה ירידה של כ-1% בצריכת הבנזין. היקף פעילות אחזקת הכספונים של מזרחי-טפחות גדל מדי שנה. כתוצאה מכך, מצבת רכבי הבלדרות התרחבה, וזו השפיעה על גידול בצריכת הסולר והביאה לעלייה של כ-8% בשנת 2024.

בשנה זו נמשכו תהליכי ההתייעלות האנרגטית שהובילה הקבוצה בשנים האחרונות, אשר הביאו לירידה של כ-3% בצריכת החשמל. כתוצאה מכך, נרשמה ירידה של כ-2% בעצימות האנרגטית לעובד, ו-1% בעצימות האנרגטית למ"ר (GJ). בהמשך לכך, חלה ירידה של כ-3% בעצימות צריכת החשמל (קוט"ש) למ"ר ושל כ-4% בעצימות צריכת החשמל (קוט"ש) לעובד.

- צריכת הסולר כוללת גם צריכת סולר בגנרטורים, בפועל מדובר בנתוני רכש ולא צריכה. בשל מלחמת חרבות ברזל הבנק מילא באופן חד-פעמי את מאגריו במט"ל בסוף שנת 2023, מחצית ממילוי זה יוחסה לשנת 2024, זאת נוסף על המילוי שהתקיים בשנת 2024, אשר ישמש את הבנק גם בשנת 2025.
- העלייה בצריכת הבנזין של הקבוצה נובעת, בין היתר, בעקבות גידול קל במצבת רכבי הליסינג בבנק יאה.

הבנק בלוד. באופן זה גם צומצמו שעות הפעלת הגנרטורים לבדיקה עצמית, שכן מסתמכים על ההפעלה בפועל לצורכי הבדיקה.

- **התקנת מערכת סירקולציה לסולר בגנרטורים –** מערכת זו הותקנה לצורך מניעת זיהום הקרקע בסולר פסול לשימוש, וכן לשם הארכת אורך החיים של הסולר. כמו כן, מתבצעת בדיקת אטימות מכלי סולר למניעת דליפה.
- **שדרוג מערכת מיזוג האוויר –** בשנת 2024 שודרגו מערכות מיזוג האוויר והבקרה בסניפי הבנק ובמתקניו, כחלק משיפוצים כוללים והתייעלות אנרגטית.
- **ניצול יעיל של שטחים –** ייעול השימוש בשטח מביא גם לחיסכון בצריכת חשמל. בשנת 2024 צומצם שטח של כ-329 מ"ר בסניף שטמפר בתניה.

הקמת הקמפוס החדש וקידום בנייה ירוקה

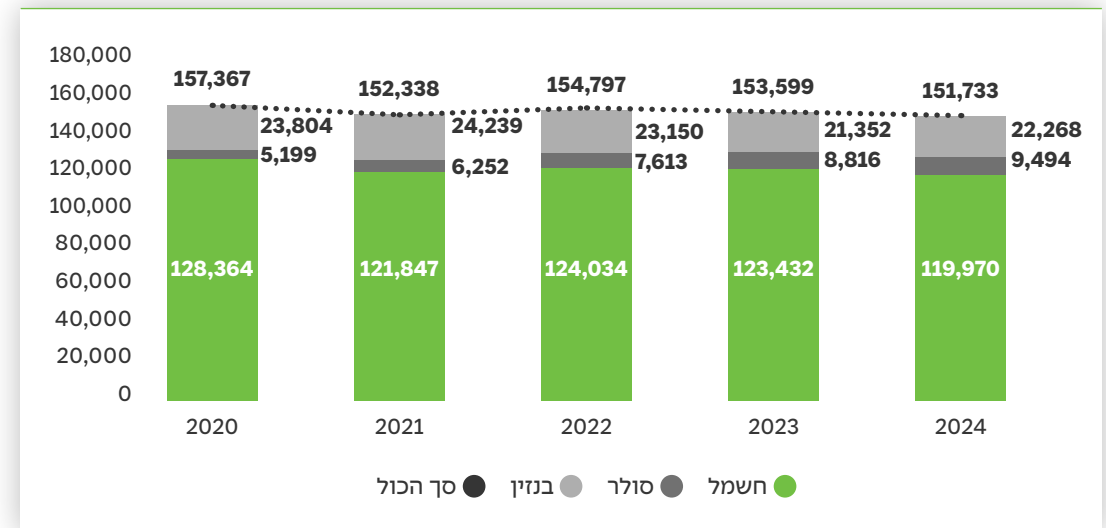
בשנת 2022 החלו העבודות לבנייתו של קמפוס מזרחי-טפחות חדש בעיר לוד, ובו ירוכזו כל יחידות המטה של הבנק. בשלהי 2024 החל אכלוס מרכז ההדרכה של הבנק, והשלמת הפרויקט והעברת היחידות צפויות להסתיים בסוף שנת 2025. בניית הקמפוס החדש בלוד מתוכננת בהתאם לתקנים המתקדמים ביותר בתחום הסביבה ורווחת העובדים. התקנים מודדים את הפחתת טביעת הרגל הפחמנית, צמצום הפגיעה הסביבתית, שיפור תנאי העבודה וקידום רווחת העובדים. הקמפוס מיועד להיות מרכז חדשני המתמקד בשימור הסביבה וביצירת תנאים טובים לעובדים.

בניית הקמפוס החדש בלוד מתוכננת בהתאם לתקן LEED. זהו תקן אמריקאי וולונטרי לבנייה ירוקה. בניית הקמפוס החדש בהתאם לתקן זה תסייע לבנק ליישם את האחריות הסביבתית ולהשתמש במשאבים בצורה יעילה. גישה חדשנית זו לבניית הקמפוס משלבת עקרונות מודעים לסביבה לאורך כל בנייתו ותפעולו של הבניין. פרויקט בניית הקמפוס החדש מיעד עצמו להשגת הסמכת LEED Gold. התקן מדגיש את המבנה הבסיסי והמערכות החיוניות של הבניין, ומספק בסיס איתן לדיירים העתידיים ליישם פרקטיקות בנות קיימה בתוך החללים במבנה. בשלב התכנון המוקדם נקבעו חומרי בנייה בעלי תו ירוק, תכנון נכון של אתר הבנייה ומניעת זיהום הסביבה, וטכניקות בנייה שנועדו למזער את צריכת המשאבים הטבעיים ויצירת פסולת עודפת. מאפייני התכנון החסכוניים באנרגייה, כגון בידוד מתקדם, זיגוג בעל ביצועים גבוהים, מערכות מיזוג יעילות ופנלים סולריים צפויים להפחית במידה ניכרת את צריכת האנרגייה ולצמצם את פליטת גזי החממה. נוסף על כך, מתוכננים בקמפוס אמצעים לחיסכון במים, לרבות מתקנים עם זרימה נמוכה (ברזים אלקטרוניים ומכלי הדחה כפולים) ומערכות איסוף מי מזגנים לטובת הדחת אסלות, אשר יפחיתו את ההשפעה הסביבתית.

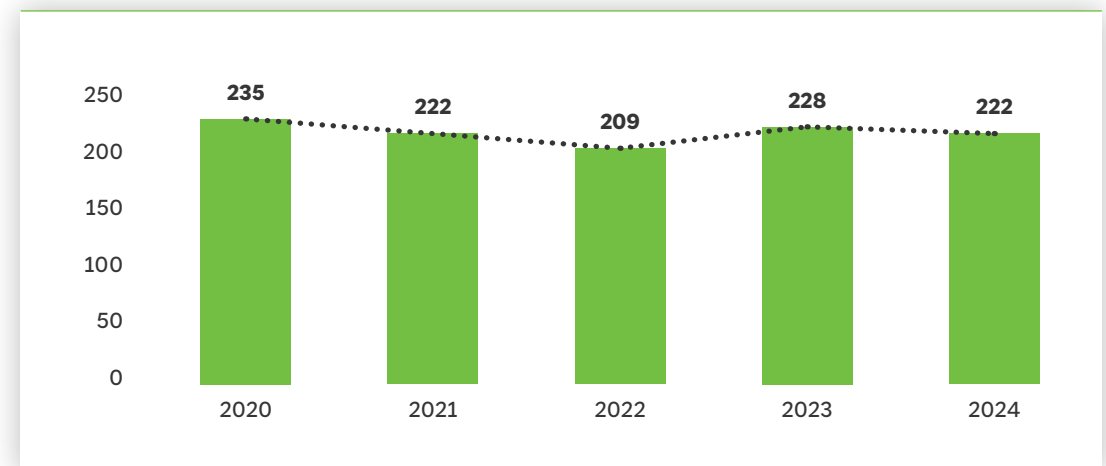
כמה צעדים צפויים להוביל לצמצום ניכר בשימוש בכלי רכב פרטיים: הקמת מערך הסעות משלים לתחבורה ציבורית שהבנק מפעיל ומערך שאטלים (שירות היסעית) נרחב לאורך כל שעות היום לתחנות הרכבת, רמת נגישות גבוהה לתשתיות תחבורה בין-עירוניות, קיימות ועתידיות, עידוד תחבורה שיתופית בין עובדים ושילוב חניות אופניים ואופנועים בקמפוס. ריכוז מטות החברות בקמפוס אחד, לצד שילוב אמצעים טכנולוגיים לקיום פגישות והדרכות מקוונות, יאפשרו חיסכון במשאבי זמן ואנרגייה.

תקן נוסף שהבנק מאמץ הוא תקן WELL. הקמפוס מתוכנן על פי תקן WELL V2, תקן מוביל בתחום

סך צריכת אנרגייה (GJ)

צריכת חשמל למ"ר (קוט"ש)

מהלכים להתייעלות אנרגטית בצריכת חשמל

להלן תיאור מהלכים להתייעלות אנרגטית בצריכת החשמל שבוצעו בשנים האחרונות וגם בשנה זו:

- **הפעלת מערכת שליטה ובקרה בבנייני מטה, שמסייעת בבחינה חודשית של צריכת החשמל –** הבנק מנתח בכל חודש את עלויות צריכת החשמל לפי מבנים, ובמקרה של חריגה הוא פועל (בסיוע יועצים) לאיתור הסיבה ולטיפול בה.
- **ניצול מערך הגנרטורים (לשעת חירום) בשעות השיא בשוטף –** בהתאם להסכם שנחתם בשנת 2014 עם חברת החשמל, הבנק משתתף בתוכנית השלת עומסים של רשות החשמל ומוכר בשעות השיא חשמל לחברת החשמל, על פי דרישה שלה, באמצעות הפעלת הגנרטורים לשעת חירום. זאת על מנת לסייע לצמצום נקודות השיא ברמה הלאומית ולנצל את הסולר בגנרטורים במטה

מהלכים להתייעלות אנרגטית בצריכת דלק

על מנת לצמצם את צריכת הדלק בצי הרכב הארגוני, ננקטים כמה מהלכים המשלימים זה את זה. מעבר לחיסכון בצריכת דלק, המהלכים מייעלים את ניצול הזמן וחוסכים בעלויות. הבנק נוקט מדיניות של העדפת רכבים בעלי יעילות אנרגטית גבוהה ומעודד שימוש בכלי רכב היברידיים וחשמליים.

- **כלי רכב היברידיים –** בשנת 2021 הגדיר הבנק מדיניות חדשה לעידוד עובדים ומנהלים לבחור כלי רכב היברידיים בליסינג. לצורך כך, סכום הזכאות לשווי הרכב בכל אחת מהמדרגות עלה, על מנת שהעובדים יוכלו לבחור רכב היברידי. בשנת 2024 שיעור הרכבים ההיברידיים והחשמליים היה כ-39% מכלל צי הרכב, ללא שינוי בהשוואה לשנה הקודמת.

- **מערך הסעות –** בבניין מט"ל מתנהל מערך הסעות העומד לרשות העובדים המגיעים מאזורים שונים בארץ. כמו כן יש עידוד שימוש בתחבורה ציבורית בכלל, וברכבת בפרט, באמצעות מערך היסעית (שאטלים) מתחנת הרכבת לבניין מט"ל (מערך משלים בשעות ההגעה והיציאה). בשנת 2024 כ-20% מהעובדים בבניין מט"ל עשו שימוש יומי בהסעות מאורגנות. מערך ההסעות עתיד להתרחב בשנת 2025, עם המעבר של כל יחידות מטה הבנק ללוד.

בשנת 2024 השקיעה הקבוצה כ-**1.2** מיליון ש"ח ביוזמות לחיסכון אנרגטי. מתוך סכום זה, כ-790 אלף ש"ח יועדו לחידוש מערכות מיזוג אוויר, כ-365 אלף ש"ח לחידוש נורות לד, וכ-20,000 ש"ח למערכות בקרת מבנים. ההשקעה הרבה במערכות מיזוג האוויר הובילה לחיסכון של כ-**105** אלף קוט"ש.

הבנייה הירוקה, קיימות ורווחת העובדים. התקן מתמקד ביצירת סביבות עבודה בריאותיות ונוחות המקדמות את הבריאות והרווחה הכוללת של המשתמשים. זאת באמצעות שימוש בעיצוב ובטכנולוגיות ירוקות, ניהול חומרים ואיכות אוויר בתוך המבנה ומחוצה לו, קידום פעילות גופנית ותזונה בריאה בקרב העובדים, ניהול ושליטה יעילים במקורות אנרגייה.

על מנת לעמוד בתקן WELL, תשולב בקמפוס מערכת של חזיתות מתקדמות הכוללות תכנון הצללות מובנות שפותחו בסיוע אנליזות אנרגטיות ותרמיות. אלה מאפשרות תנאי נוחות תרמית וויזואלית גבוהים ביותר בחללי העבודה, עם הצללת החזיתות והפחתת עומסי הקירור. יותקנו מערכות מיזוג אוויר שמצטיינות ביעילות אנרגטית מהגבוהות בשוק וישולבו גם אמצעי סינון, וכן מערכות חשמל יעילות ותכנון תאורה חסכוני.

התשתית הטכנולוגית לשליטה ובקרה בקמפוס החדש תעודד קיימות ושימוש יעיל במשאבים, תתמוך בטיוב צריכת האנרגייה ותאפשר תפעול חכם של הקמפוס. כל האמצעים הללו יביאו לחיסכון ניכר באנרגייה ולצמצום פליטות הפחמן הדו-חמצני של הקמפוס. כמו כן מתוכננות בקמפוס תשתיות למחזור פסולת ולהטענת כלי רכב חשמליים.

על מנת להעצים את רווחת העובדים יוקמו בקמפוס שטחי גינון שיספקו לעובדים אזורי מנוחה ופנאי. מערכת הגינון והצמחייה בקמפוס החדש יתוכננו כך שיוכלו לתרום גם לשמירה על המגוון הביולוגי. עובדי הקמפוס יוכלו ליהנות מחדר כושר פעיל, חוגים ומלתחות. התנועה ברחבי הקמפוס תהיה באמצעות גרמי מדרגות מוארים ומזמינים שיעודדו את העובדים לנוע במהלך יום העבודה.

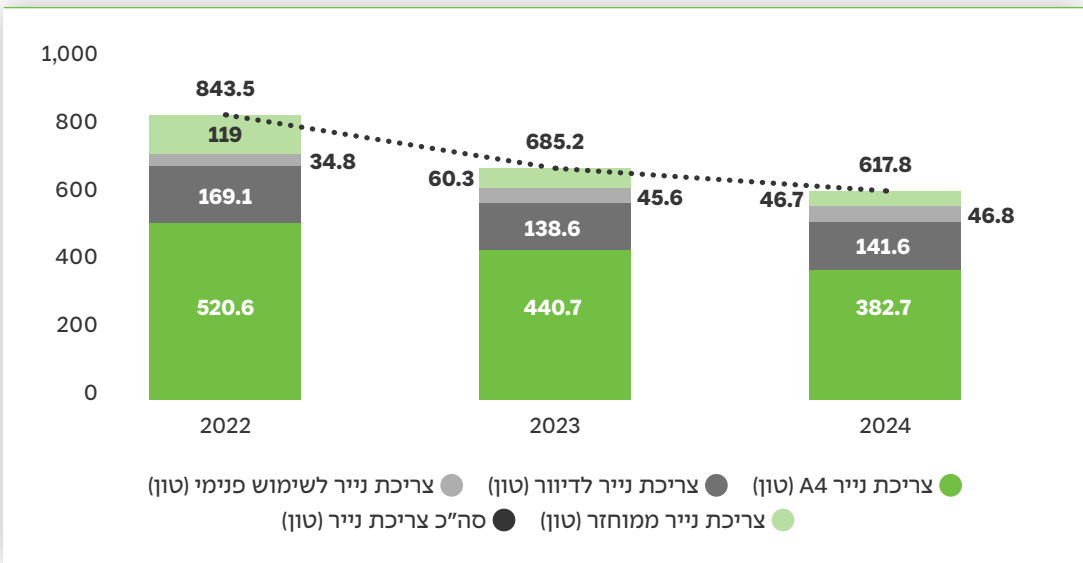

צריכת נייר

הקבוצה משתמשת בנייר בעיקר להדפסת טפסים, מכתבים ללקוחות ודוחות, כאשר חלק ניכר מהשימוש נובע מהנחיות רגולטוריות, כגון דרישות בנק ישראל.

2024	2023	2022	
618	685	843	סך הכל צריכת נייר (טון)
7.6%	8.8%	14.1%	שיעור השימוש בנייר ממוחזר מתוך צריכת הנייר

צריכת הנייר בקבוצה

במטרה לצמצם את השימוש בנייר, הבנק מקדם פתרונות דיגיטליים הכוללים חתימה על מסמכים בטאבלט או מרחוק, פיתוח כלים ממוכנים לשיפור נוחות העבודה והטמעת ניטור ממוכן להיקף ההדפסות. בשנת 2024 מהלכים אלו הובילו לירידה של 65% בכמות הדפים שהודפסו ממערכת המשכנתאות ולירידה כוללת של 31% בהדפסות, לעומת 2023. כיום, כמעט כל תיקי המשכנתאות מנוהלים באופן דיגיטלי.

נוסף לכך, הבנק הרחיב את השימוש בממשקים מקוונים לקליטת מסמכים ולביצוע פעולות מול גורמים ממשלתיים ואחרים, במטרה להחליף את השימוש בנייר בתהליכים עסקיים שונים. זאת, לצד קידום תוכנית רב-שנתית לצמצום השימוש בנייר בפעילות המסחרית. בשנת 2024 חלה ירידה של 67 טון (כ-10% לעומת השנה הקודמת) בצריכת הנייר, הודות למאמצים אלו.

הבנק פועל גם להרחבת הדיוור הדיגיטלי – יותר ממחצית מהלקוחות מקבלים כיום דיוור במייל, ובשנת 2024 הורחב השירות גם לתחום המשכנתאות. במקביל, הבנק שואף לשלב חומרים ידידותיים לסביבה, וב-2024 כ-7.6% מהנייר שנרכש היה ממוחזר, כולו עשוי 100% סיבים ממוחזרים תוך עמידה בתקנים בין-לאומיים.

מחזור וטיפול בפסולת

הטיפול בפסולת בקבוצה מתמקד בהפרדה לשלושה סוגי פסולות: נייר, פסולת אלקטרונית וראשי דיו.

סוג הפסולת	דרך הטיפול	היקף בשנת 2020	היקף בשנת 2021	היקף בשנת 2022	היקף בשנת 2023	היקף בשנת 2024
פסולת נייר ¹	העברה למחזור (בטונות)	486	795	1,157	579	323
טיפול בפסולת אלקטרונית	גריטה (בטונות)	48	11	41	44	17
טיפול בראשי דיו וטונרים ²	גריטה (ביחידות)	10,889	10,033	9,849	6,376	³ 7,473

כל פסולת הנייר והפסולת האלקטרונית של הקבוצה מועברת למחזור. כמות הפסולת האלקטרונית המועברת למחזור מדי שנה משתנה בהתאם לפרויקטים הקשורים בהחלפת ציוד אלקטרוני הנעשה על פי צורכי הבנק.

הקבוצה עומדת בהוראות המשרד להגנת הסביבה בכל מה שקשור לסילוק פסולת רגילה ומסוכנת.⁴

צריכת מים

צריכת המים בקבוצת מזרחי-טפחות מיועדת בעיקר לצרכים משרדיים, כגון ניקיון, שתייה ושירותים. בשנת 2024 הייתה צריכת המים של הקבוצה כ-98,421 קוב, עם עצימות צריכה של 13.4 (קוב/עובד), שהיא עלייה של כ-14% לעומת השנה הקודמת. העלייה נובעת בעיקר מצריכת מים הקשורה להמשך עבודות ההקמה של פרויקט הבנייה בקמפוס מט"ל גם בשנה זו. כחלק מהמאמץ לשיפור היעילות בניהול משאבי המים, בשנת 2024 נכנס לתכנון שימוש במים ממוחזרים להשקיית גינות בקמפוס מט"ל. נוסף על כך, הקבוצה מתכננת לרכוש שתי יחידות לייצור מים מאדי אוויר, אשר יאפשרו שימוש בר קיימה במשאב זה.

כאשר נרשמת חריגה בצריכת מים בסניפים (לרוב באמצעות התראה מהרשות המקומית), נציגי מוקד האחזקה נשלחים מייד לאתר את מקור החריגה ולטפל בה. בבנייני מטה מסוימים קיימת מערכת בקרת מבנה שמכבה את ברזי המים בשעות הלילה ומתריעה באופן מיידי באמצעות מסרון על צריכה חריגה (לדוגמה נזילה). קריאות אלה מטופלות במהירות האפשרית על מנת לצמצם את הפגיעה במשאב המים.

1. סך פסולת הנייר המועברת למחזור נמוכה מהיקף הצריכה בשנת 2024, בשל הכללה של צריכת נייר לדיוור המועברת ללקוחות.
 2. נתונים אלה אינם כוללים את בנק אגוד.
 3. העלייה בטונרים וראשי דיו בשנת 2024, בהשוואה ל-2023, נובעת מהזמנות רכש מוקדמות שבוצעו על ידי יחידות שונות לקראת סוף 2022, אשר יצרו ירידה בנתון של שנת 2023.
 4. כגוף פיננסי, הפסולת המסוכנת של הבנק כוללת סוללות ונורות. נתונים אלה מוצגים בתוך הפסולת האלקטרונית של הבנק.

העלאת המודעות לנושאי סביבה – מהלכים לעידוד מחזור בקרב העובדים

הבנק פועל ליצירת מודעות סביבתית בקרב עובדיו ומקדם יוזמות למחזור, שימוש חוזר ולצמצום פסולת.

- **הצבת מכלים לאיסוף בקבוקים, סוללות ופסולת אלקטרונית למחזור** – בשטחי הבנק הוצבו מכלים לאיסוף בקבוקים סוללות ופסולת אלקטרונית, במטרה לעודד את עובדי הבנק למחזור.
- **איסוף בגדים לתרומות ולמחזור** – בבניין המשרדים של הבנק בלוד מוצבת מכולה לאיסוף בגדים, בשיתוף עמותת "פתחון לב".
- **איסוף תרופות לשימוש חוזר** – הבנק חבר לעמותת "חברים לרפואה" לאיסוף תרופות שאינן בשימוש והעברתן כתרומה לזקוקים להן. בכל סניפי הבנק ברחבי הארץ ובכל בנייני המטה של הבנק מוצבים מכלים לאיסוף תרופות במטרה לתרום ולסייע לאנשים שידם אינה משגת לקנותן. היענות העובדים ולקוחות הבנק ליוזמה זו היא בעלת השפעה סביבתית חיובית. היוזמה קיימת בבנק מזה עשור ועד כה נאספו תרופות בשווי של כ-8 מיליון ש"ח.
- **הפעלת מיזם השאלת ספרים בשיתוף "סיפור חוזר"** – הבנק חבר לעמותת "שכולו טוב" להפעלת מיזם להשאלת ספרים לעובדי הבנק באמצעות ספריות בבנייני מטה הבנק. הספריות מעודדות שימוש חוזר ומעודד לצרכנות מקיימת.

בקרה ועמידה ברגולציה

בשנת הדיווח לא הוטלו על הקבוצה קנסות או סנקציות בגין הפרות רגולטוריות בנושאים סביבתיים.

הבנק עורך בקרה פנימית וחיצונית בתחום הניהול הסביבתי על כל תחומיו.

- בקרת צריכת הנייר וגריסתו נעשית על ידי מערכות ממוחשבות ועל ידי הספקים.
- נתוני צריכת הדלק בקבוצה מועברים מחברות הדלק.
- נתוני צריכת החשמל של הקבוצה מועברים מחברת החשמל.
- נתוני מחזור הפסולת האלקטרונית מועברים מדוחות הספק.
- כל עובד המשתמש ברכב של הבנק מקבל באופן שוטף דוח המשקף לו את נתוני צריכת הדלק ברכב שלו. כך עולה המודעות לחיסכון בצריכה על ידי שימוש יעיל ונכון ברכב.

יעד שהוגדר	מענה ל־SDGs
בניית הקמפוס החדש של הבנק בלוד בהתאם לתקן LEED לבנייה ירוקה ובשאיפה להשגת הסמכת פלטינום של התקן, במטרה לקדם את ההתייעלות האנרגטית.	7 אנרגיה נקייה ברת השגה 9 תעשייה, חדשנות ותשתיות 11 ערים וקהילות מקיימות 12 צריכה וייצור אחראיים
קידום הצבת מתקנים פוטו־וולטאים בקמפוס מט"ל.	7 אנרגיה נקייה ברת השגה 12 צריכה וייצור אחראיים
צמצום צריכת הנייר בכ־30% עד לתום שנת 2025 לעומת שנת 2023.	12 צריכה וייצור אחראיים
המשך היערכות ליישום נב"ת 345 של בנק ישראל, בנושא ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. בשנת 2025 ימשיך הבנק בהיערכות ליישום הנב"ת, בד בבד עם שיפור המתודולוגיות ושילוב שיקולי אקלים בתהליכי קבלת החלטות. ניתוח תרחישים – ייבחר יישום של תרחישי אקלים בתחום סיכוני המעבר. הגדלת היקף ההדרכות לעובדים ולמנהלים בנושא אקלים.	13 שינוי אקלים

יעד שהוגדר	מענה ל־SDGs	סטטוס
בניית הקמפוס החדש של הבנק בלוד בהתאם לתקן LEED לבנייה ירוקה ובשאיפה להשגת הסמכת פלטינום של התקן, במטרה לקדם את ההתייעלות האנרגטית.	7 אנרגיה נקייה ברת השגה 12 צריכה וייצור אחראיים	בתהליך עבודה. אכלוס ראשון של מרכז ההדרכה בבניין החדש בוצע בסוף דצמבר 2024.
קידום הצבת מתקנים פוטו־וולטאים בקמפוס מט"ל.	12 צריכה וייצור אחראיים	בתהליך מכרז.
צמצום צריכת הנייר בכ־30% עד שנת 2025 לעומת שנת 2022.	12 צריכה וייצור אחראיים	בוצע. עד כה צריכת הנייר הצטמצמה בכ־27% לעומת שנת 2022.
המשך היערכות ליישום נב"ת 345 של בנק ישראל, בנושא ניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, תיקוף סקר סיכוני אקלים ועדכון מסמכי המדיניות בקרב כלל החטיבות בבנק.	13 שינוי אקלים	בוצע וימשיך בשנת 2025.